PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 30 (4804)

TRST, sobota 4. februarja 1961

Po včerajšnji oblastno tolerirani protislovenski revanšistični demonstraciji

Pripravlja se stopnjevanje šovinistične ofenzive

Danes bodo sprejeli podroben program «kulturnih, političnih, gospodarskih in šolskih krogov» za «protestne manifestacije» - Včerajšnjo demonstracijo so dejansko vodili fašisti - Javni organi so dopuščali tudi žaljenje in sramotenje poglavarja sosedne države - Vdor v prostore slovenske banke

Protislovenske, revanšistične, fašistične demonstracije mladincev so včeraj dokazale, da se je napovedana ofenziva italijanskega šovinizma v resnici začela. Potek demonstracije in ravnanje za red odgovornih oblasti pa nam dokazuje, da je morala biti demonstracija kar oblastveno dovoljena z vsemi kršitvami ustavnih, mednarodnih, kazenskih in celo prometnih zakonskih predpisov. Kako naj si sicer razlagamo, da razen vstopa v dve poslopji, organi reda niso niti najmanj intervenirali, kar v podobnih primerih mnogo, mnogo milejše narave, vedno tako odločno storijo. Zato se ne moremo ubraniti vtisa, da vlada po eni strani nekaj obljublja, po drugi strani pa takole «pod rokom» navaja svoje organe v Trstu, naj kar dopustijo nasprotnikom njenih obljub, ki so vsaj doslej storili povsem jasno in glavno vse, kar so hoteli, da tako nadaljujejo.

Včerajšnji dogodki so nadalje potrdili našo ugotovitev, da ofenzivo vodijo fašisti od MSI, kar najbolje dokazujejo misovske izkaznice nekaterih članov delegacije demonstrantov, ki jo je tako zelo uslužno sprejel generalni vladni komisar.

Toda najhujše je pri vsem tem, da je včerajšnji šovinistični dnevnik napovedal nadaljevanje ofenzive proti našim pravicam — logično — v obrambo dveh fašističnih paragrafov. List poudarja, da je nameravani vladni ukrep o ukinitvi teh dveh paragrafov takoj združil v skupno obrambo načel predstavnike kulturnih in političnih krogov ter krogov gospodarskega in šolskega sveta» in da je bil zadevni preliminarni sestanek že v četrtek, ko so «določili nekatere točke za konkretizacijo čvrstega stališča proti izvajanju dvojezičnosti in da bi hkrati pripravili organični protestni program, ki ga bodo že danes podrobno obrazložili. Med točkami programa, glede katerih se je že pokazalo soglasje med udeleženci sestanka, so tudi «javne protestne manifestacije» in «neposredne intervencije pri vladnih organih.»

Na programu so torej mnogo bolj obširne šovinistične demonstracije kot pa je bila včerajšnja, saj obljubljajo, da bo zajela — vedno v obrambo dveh fašističnih paragrafov — kulturne, politične, gospodarske in šolske kroge! Kake baže so ti krogi, ki bodo brez dvoma ponovno demonstrirali pod dejanskim fašističnim vodstvom, pač ni potrebno še posebej pojasnjevati. Prav tako ni potrebno poudarjati, da postaja odgovornost oblasti spričo takih napovedi vedno večja in posledice njenega ravnanja — če bo podobno včerajšnjemu — pa morda celo nedogledne.

Kar se nas tiče, vnovič povsem mirno lahko trdimo, da nas nobena demonstracija ne bo mogla nikdar odvrniti od še bolj odločne borbe, da se naše zajamčene nam pravice končno uresničijo. Saj ne more biti dvoma, da bo prevladovala razsodnost in demokracija!

Včerajšnja prva protislovenska izrazito fašistična in revanšistična, javno napovedana in v naprej organizirana, demonstracija proti pravicam Slovencev v Italiji je potekala zares skoraj docela tako, kot smo v našem dnevniku včeraj napovedali na podlagi izkušenj iz prejšnjih demonstracij in na podlagi vsega, kar je bilo objavljeno predvčerajšnjim v «Messaggero Veneto» in včeraj zjutraj v «Piccolo». Poleg tega pa je «Messaggero Veneto» objavil prigodni hujskaški članek in odkrit poziv preko treh stolpcev «*Danes stavka dijakov*» in z mastnimi črkami zapisano, da so tako sklenili večer pred tem na sedežu «*Združenja Julijska krajina in Dalmacija*» «ob sodelovanju številnih mladinskih in dijaških organizacij».

Že pred osmo uro zjutraj so se pred vhodi v šolska poslopja srednjih šol v središču mesta pojavile običajne škvadre fašističnih mladincev, ki so se že dan prej na podlagi poziva revanšistične «*Associazione Nazionale Venezia Giulia e Dalmazia*» in njenih «*Mladinskih jadranskih skupin*» potanko dogovorile o organizaciji demonstracije.

Škvadre so preprečevale učencem vstop v šolska poslopja, kar jim je v precejšnji meri tudi uspelo. Nato so učence, ki so ostali izven poslopja, napotili v središče mesta k Portici di Chiozza, kjer je v takih primerih običajno zbirališče. Najaktivnejši aktivisti so nosili napisne table z gesli: «*Ne dvojezičnosti*», «*Dvojezičnost ni potreba, temveč provokacija*», «*Dvojezičnost je izdajstvo*», «*Pred dvojezičnostjo, človeške pravice v cono B*», «*Pravica za Istro*», «*Spomnite se fojb*». Aktivisti so poleg italijanskih državnih zastav nosili še dve zastavi z istrskim grbom in zastavo z grbi istrskih mest.

Z običajnega zbirališča so odšli na Ul. XXX Ottobre, kamor so jih do Trga Oberdan vodili že omenjeni aktivisti z napisi in zastavami; obrnili so se nato zopet do Portici di Chiozza in nato ob vzklikanju gesel proti dvojezičnosti ter revanšističnih gesel za Istro in s prepevanjem Mamellijeve himne dosegli Rossettijev spomenik pred javnim vrtom. Kaka posamezna skupina je v povorki skandirala tudi svojo priljubljeno besedo «*duce, duce*». Neki škvadrist je nato obesil Rossettijevemu spomeniku okrog vratu italijansko trobojnico, drugi pa so z vrvjo privezali napis «*Il bilinguismo è un tradimento*», tako kot se jasno vidi na sliki. Ko so vse to opravili, so se napotili v Drevored XX. septembra pred poslopje znanstvenega liceja «Petrarca», kjer sta dva «ultrasa» poskušala ob kričanju ostalih «fora!» vdreti skozi glavna vrata.

Nato se je skupina demonstrantov spomnila vhoda z dvorišča strani in vdrla na dvorišče, kar je poizkušala policija preprečiti. Kričanje je trajalo precej časa, tako da se je del prisilno mobiliziranih dijakov izmuznil izpod kontrole škvadristov. Značilno za ves potem demonstracije do tega trenutka je bilo vzklikanje gesel proti dvojezičnosti in niti natančni opazovalec ni mogel čuti nobenega vzklika proti terorizmu na Južnem Tirolskem. Le z enim napisom na nekem avtomobilu «1100» so zaman poskušali vsaj nekoliko zakrinkati to izključno protislovensko demonstracijo. Ves čas so trosili tudi letake v tem smislu, in njihovo fotografijo objavljamo na drugem mestu. Na tem protislovenskem letaku so podpisane naslednje organizacije: IASAN Giovane Italia, Circolo Studenti Medi, Comitati Studenteschi: Carli-Petrarca-Dante, ASI Associazione Studenti Italiani, Gruppi Giovanili Adriatici ANVGD, Goliardia Nazionale Tradizionalista, FUAN - Fronte Universitario d'Azione Nazionale, AGI Liberi Goliardi.

Od liceja «Petrarca» dalje se je začel drugi del demonstracije, med katerim so demonstranti skoraj popolnoma pozabili ne le na Južno Tirolsko, temveč tudi na dvojezičnost in parafrazirali Mamelijevo himno s sramotilnim refrenom «Giuriam, giuriam che Tito se rufian» in temu refrenu se je pridružilo skandiranje gesla v istem smislu na račun poglavarja sosedne države, zlasti ko je za skoraj polovico zmanjšana povorka dosegla poslopje Tržaške kreditne banke v Ul. Fabio Filzi. Tu so se šovinistični in fašistični mladinci, ali bolje rečeno naščuvani pobalini, precej dolgo zadržali. Eden njihovih aktivistov je celo vstopil — kljub kordonu orožnikov — v bančni prostor in s pulta prevrnil ter poškodoval pisalni stroj. Ravno ko je začel prejemati zasluženo plačilo, kajti mladi nameščenci banke so ga takoj zagrabili, je vstopil neki orožnik in ga odpeljal na ulico. Ni znano, ali ga je tudi legitimiral, čeprav so uslužbenci banke to takoj zahtevali. Dejstvo pa je, da so isti uslužbenci opazili, da ga orožnik ni pridržal. Ko smo se pozneje zanimali, kdo je bil ta pobalin, so nam na policiji odgovorili, da o tem še ni nobenega uradnega poročila in da je v teku preiskava za identifikacijo krivca. Iz tega sledi, da policija tokrat na samem kraju prekrška ni ravnala tako, da bi ugotovila identiteto napadalca, čeprav je pred tem sam izjavil pred uslužbenci banke, da se je pripravljen legitimirati, a orožnik je nato dejal, da bo to opravil na ulici.

Malo pozneje je neki policijski organ sestavil o napadu in poškodbi zapisnik na podlagi izjav prisotnih bančnih uslužbencev. Kljub kordonu je med kričanjem eden od demonstrantov poskušal z drogom razbiti šipo velikega okna banke, kar se na šipi prav dobro pozna.

Demonstranti so nato odšli v smeri Trga Ponterosso in spotoma kričali — vedno na povelje posameznih vodilnih pajdašev — «A morte Tito». Huronsko vpitje pa so zagnali zlasti, ko so prišli v Ulico Roma štev. 15, kjer je imela svoj sedež Slovenska prosvetna zveza. Šele ko so dospeli do Korza in zagledali neki avstrijski avto, so se spomnili na Južno Tirolsko in nekateri posamezniki so zavpili «Adige, Adige», nakar so odšli na Trg Unità, kamor jih je dospelo okrog 300.

Ko so dospeli pred prefekturo, je odšla k vladnemu generalnemu komisarju posebna delegacija. Ko so se člani te delegacije legitimirali, smo opazili, da so nekateri izmed njih pokazali člansko izkazni-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Na Rossettijev spomenik so demonstranti svečano privezali napis «Dvojezičnost je izdajstvo»

Pismo odvetniški zbornici

Slovenski odvetniki, prokuratorji in praktikanti, vpisani v sezname in profesionalne registre pri civilnem in kazenskem sodišču v Trstu, so Zbornici odvetnikov in prokuratorjev poslali pismo, v katerem izjavljajo, da ne morejo privoliti v vsebino resolucije proti dvojezičnosti, ki jo je Zbornica odvetnikov in prokuratorjev sprejela na svoji skupščini 26. januarja t.l.. V pismu izražajo željo po nujni spremembi vsebine členov 122 in 137 zakona o civilnem oziroma kazenskem pravdnem postopniku, katerih izvajanje predstavlja hudo diskriminacijo na škodo slovenske manjšine, in ugotavljajo, da se z njunim izvajanjem kršijo določbe ustave in obveznosti, ki jih je sprejela vlada glede slovenske narodnostne manjšine.

STUDENTI CITTADINI

Gli studenti triestini, compatti nel loro sdegno,

PROTESTANO VIVAMENTE

contro le assurde pretese del Governo, totalmente insensibile di fronte ai problemi nazionali che sorgono ai confini della Patria.

L'Alto Adige ci insegna che si comincia col bilinguismo e si finisce con gli attentati dinamitardi.

No al bilinguismo!

A.S.A.N. Giovane Italia
Circolo Studenti Medi
Comitati Studenteschi:
Carli - Petrarca - Dante
A. S. I.
Assoc. Studenti Italiani

Gruppi Giovanili Adriatici - ANVGD
Goliardia Nazionale Tradizionalista
F.U.A.N. - Fronte Universitario d'Azione Nazionale
A.G.I. Liberi Goliardi

Spopad v Kongu

NEW YORK, 3. — Varnostni svet je včeraj nadaljeval razpravo o Kongu na nočni seji. Maroški delegat je zahteval, naj se iz Konga umakne vse belgijsko osebje, ter akcijo OZN proti secesionistom. Sovjetski delegat Zorin je obtožil Hammarskjoelda in poveljstvo OZN, da dopušča obsojanja vreden razvoj. Obsodil je belgijski napad na Kongo in je poudaril, da sta se Hammarskjoeld in poveljstvo OZN oddaljila od sklepov Združenih narodov in s tem povzročila veliko izgubo ugleda tej organizaciji. S tem da OZN ne kaznuje belgijskega napada, nosi pri tem svojo krivdo.

Zatem je Zorin izjavil, da je premestitev Lumumbe in njegovih tovarišev v Katango ter njihova izročitev belgijskim kolonialistom zločinsko dejanje. Poudaril je, da je edina mogoča rešitev v Kongu v odločni preprečitvi nadaljevanja belgijske intervencije, v vzpostavitvi demokratičnih ustanov, izpustitvi Lumumbe in drugih kongoških političnih voditeljev.

Omenil je zatem napoved nove ameriške vlade, da bo znova proučila položaj v Kongu v kritičnem duhu, ter je izrekel upanje, da te izjave ameriške vlade odražajo iskreno željo, da se stvari gledajo bolj realno.

Po kratkih izjavah belgijskega delegata, ki je pobijal obtožbe Zorina, je angleški delegat zaključil sejo in določil njeno nadaljevanje za torek popoldne.

Predstavnik OZN v Leopoldvillu je izjavil, da je bil danes srdit spopad med nigerijskimi vojaki, ki pripadajo kontingentu OZN, in kongoškimi vojaki. En nigerijski častnik je bil ubit, štiri vojake pa pogrešajo. Današnji spopad je baje posledica včerajšnjega spopada, pri katerem so nigerijski vojaki ubili šest Kongožanov. Pravi vzrok spopada pa ni še znan, ker agencije tega niso javile.

Combe in predsednik vlade v pokrajini Kasaj, Kalondži, sta podpisala sporazum o gospodarskem in vojaškem sodelovanju. Besedilo sporazuma ni bilo objavljeno.

—«»—

Menšikov pri Bowlesu

WASHINGTON, 3. — Ameriški državni podtajnik Bowles je sprejel včeraj sovjetskega poslanika Menšikova in se z njim razgovarjal 35 minut, zatem je sprejel zahodno, nemškega poslanika, s katerim se je razgovarjal 40 minut.

Menšikov je po razgovoru izjavil, da bo imel v prihodnjih 48 urah razgovor z državnim tajnikom Ruskom in da ne ve, ali namerava Hruščev priti v ZDA. Izrekel je tudi upanje, da se bo lahko sestal s Kennedyjem.

Zahodnonemški poslanik Grewe pa je izjavil, da bi moral Kennedy eventualno povabiti Adenauerja, naj pride v Washington. Za sedaj pa ni načrtov za tak Adenauerjev obisk. S časom pa se ne bi moglo izključiti kanclerjevo potovanje v Washington.

V odgovoru na številne resolucije in interpelacije v poslanski zbornici

Segni je potrdil dosedanje stališče italijanske vlade o Južni Tirolski

Nedotakljivost meja na Brennerju; avtonomija bocenske pokrajine v okviru deželne uprave; priziv na mednarodno razsodišče v Haagu - Italija je pripravljena nadaljevati s pogajanji

(Od našega dopisnika)

RIM, 3. — Medtem ko se po rimskih ulicah tudi danes nadaljujejo manifestacije študentov v zvezi s sporom glede Južne Tirolske, so v poslanski zbornici začeli z razpravo o resolucijah in interpelacijah o tem vprašanju. Resolucijo MSI je obrazložil Almirante. Fašisti predlagajo, da se spor predloži mednarodnemu razsodišču v Haagu, ker neposredna pogajanja «nimajo več nobenega smisla»; vladi je zameril, da je pristala na razpravo o tem vprašanju pred ZN. Na koncu je še branil včerajšnjo demonstracijo študentov in zatrjeval, da ni šlo za fašistično manifestacijo, ampak za manifestacijo «italijanstva» in zahteval, da ima policija v takih primerih «večje razumevanje za patriotične razloge, ki navdihujejo te mladeniče».

Edoardo Martino (KD) je obrazložil resolucijo demokristjanskih poslancev in zlasti poudaril, da bi morali vsi interpelanti upoštevati, da je vlada angažirana v resni diplomatski akciji; v ostalem je branil stališče vlade, ki po njegovih besedah vztraja na naslednjih točkah: 1) meja na Brennerju je nedotakljiva; 2) Južna Tirolska je italijanska dežela in bocenski pokrajini ni moč dati drugačne avtonomije od one, ki jo že ima. Nato je Covelli obrazložil monarhistično resolucijo, v kateri zahtevajo, da vlada pozove Avstrijo pred mednarodno razsodišče v Haagu zaradi točnega tolmačenja sporazuma De Gasperi-Gruber; da sporoči tajništvu ZN «nesmiselnost in jalovost nadaljnjega pogajanja z Avstrijo»; poišče «z najbolj energičnimi sredstvi» vse načine, ki so se kakor koli vtihotapili v bocensko pokrajino in jim prepreči, da bi mogli škodovati; da prijavi Varnostnemu svetu napade, ki jih Avstrija «vrši na naših mejah na različne načine, z govori, hujskanjem, izzivanjem, časopisnimi članki, posegi znotraj naših meja in s podžiganjem k nasilju».

Nato je sledila obrazložitev interpelacij. V imenu republikancev je spregovoril Macrelli in vprašal vlado, kaj namerava storiti po neuspehu pogajanj v Milanu in po atentatih v bocensk pokrajini. Macrelli je poudaril, da so republikanci naklonjeni «najširšemu in bistvenemu uveljavljenju sporazuma De Gasperi-Gruber», v okviru «širše mednarodne solidarnosti, in prizivu na mednarodno razsodišče v Haagu». Zadnji govornik na dopoldanskem zasedanju, neodvisni monarhist Cuttitta, je le dejal, da je sporazum De Gasperi-Gruber «preveč velikodušen» do Južnih Tirolcev; da je bila napaka ponovno sprejeti Južne Tirolce po opciji leta 1939; da je treba preklicati sporazum in revidirati položaj optantov.

Mitterdorfer (SVP) se je v glavnem zadržal na preiskavi na sedežu njegove stranke in zahteval dosledno uveljavljenje sporazuma De Gasperi-Gruber. Gaetano Martino (PLI) je v glavnem branil zadržanje vlade do tega vprašanja in označil za «absurdno» avstrijsko zahtevo po avtonomiji bocenske pokrajine. Za njim je Giuliano Pajetta (KPI) kritiziral vso italijansko zunanjo politiko in politiko do Južne Tirolske. Zadnji poslanec, ki je obrazložil interpelacijo svoje stranke, je bil socialistični poslanec Ballardi. Ballardini je kritiziral zlasti nekatere plati uveljavljenja pariškega sporazuma, predvsem na področju javnega šolstva, izostalo uveljavljenje čl. 10 deželnega statuta, ki predvideva odškodnino za izkoriščanje krajevnih vodnih rezerv, ki oskrbujejo 20 odst. celotne državne hidroelektrične industrije. Opozoril je vlado, naj ne posluša nasvetov, ki prihajajo z desnice, ampak naj se raje odloči za novo politiko do južnih Tirolcev, na temelju doslednega spoštovanja prevzetih obveznosti in ustavnih določb.

V splošni diskusiji na resolucije in interpelacije se je prvi oglasil južnotirolski poslanec Ebner in dejal, da sta ga zlasti prizadeli dve trditvi, namreč, da so južni Tirolci «masa kriminalcev in nacistov», in da naj bi bili (allogeni» (t. j. rojeni drugje, nedomačini); tako je govoril pred 25 leti Mussolini, je dodal Ebner. Zavrnil je odgovornost krajevnega prebivalstva za atentate in poudaril, da je bila SVP vedno mnenja, da se z nasiljem ne da rešiti vprašanj. Tudi Krivcev drugih atentatov niso izsledili, ker policijski organi vrše preiskave le med nemško govorečim elementom, je zaključil Ebner, ki se je skliceval tudi na besede poslanca Bellardinija in dejal, da SVP zahteva to že deset let. Zavrnil je obtožbo, da so proti industrializaciji, da pa nasprotujejo industrializaciji s političnimi in raznarodovalnimi cilji. Avtonomija bocenske pokrajine ne nasprotuje pariškemu sporazumu niti deželnemu statutu niti ustavi. Izrazil je željo, da bi dosegli sporazum, hkrati pa postavil zahtevo po odstranitvi spomenikov fašističnega režima.

Po zaključku splošne diskusije se je oglasil še Tambroni, ki ni prispeval k razpravi nič pametnega, da celo nekaj povsem neumnega je izustil, ko je deal: «Če so bile storjene napake, jih je treba popraviti; če je treba nekaj storiti, naj se stori; toda vprašanje je treba postaviti jasno in točno. Ne bi hotel, če se ne bi ravnalo tako, da bi druge manjšine, ki so sedaj mirne, utegnile postavljati zahteve, računajoč s popuščanjem italijanskega naroda». In tako govori mož, ki je bil notranji minister in celo predsednik vlade, in mu torej ne more biti neznano, da — vsaj kar se tiče slovenske manjšine — ta prav gotovo ni «mirna», t.j. ne molči, ampak vztrajno postavlja zahteve, ki niso nič drugega kot še vedno neizpolnjene obveznosti italijanske vlade!

V odgovoru interpelantom je Segni zagovarjal zadržanje italijanske vlade; poudaril je nedotakljivost meje na Brennerju in odklonil vsakršno obliko avtonomije bocenske pokrajine, ki bi to pokrajino ločila od sedanje dežele Trentinske-Gornjega Poadižja.

Segni je tudi poudaril, da je Italija vedno pripravljena nadaljevati s pogajanji v okviru določenih meja, glede atentatov pa je dejal, da bodo poskrbeli za red in varnost prebivalstva.

Po govoru zunanjega ministra Segnija so poslanci glasovali o demokratsjanski resoluciji. Prisotnih je bilo komaj 313 poslancev, za resolucijo je glasovalo 211 poslancev, proti 100. Za resolucijo so glasovali poslanci KD, PLI, PSDI in PRI, proti pa poslanci MSI, PDI in KPI; vzdržali so se poslanci PSI in trije južnotirolski poslanci.

Avstrijski zunanji minister Kreisky je imel danes tiskovno konferenco v krožku «Concordia» na Dunaju, na kateri je ponovno poudaril nujnost nadaljevanja pogajanj z Italijo o vprašanju Južne Tirolske; le ob dokončnem neuspehu teh pogajanj, bo Avstrija predlagala posebno komisijo ZN, ki naj bi to vprašanje proučila na kraju samem. Na konferenci, ki jo je imel danes v Društvu za mednarodno organizacijo, je Martino govoril o sporu z Avstrijo glede Južne Tirolske, poudaril pravni značaj tega spora in s tem pristojnost mednarodnega razsodišča v Haagu, odklonil pa je možnost posredovanja ali preiskovalne komisije ZN.

Na področju krajevnih uprav, imamo trenutni zastoj v pogajanjih v Firencah, vendar pa se tako s strani KD (La Pira), kakor tudi s strani PSDI in PSI (Pieraccini in Corona, ki sta govorila z La Piro) poudarja, da bodo skušali premagati nastale težkoče. V Genovi pa smo baje pred zaključkom pogajanj: v občinskem odboru bodo socialisti sodelovali, pokrajinski odbor pa bodo podprli z vzdržanjem.

A. P.

Tiskovna konferenca Draga Kunca

PASIVNOST POVELJSTVA OZN KRIVA ZA STANJE V KONGU

Velike sile morajo pokazati pripravljenost na konstruktivno sodelovanje

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 3. — «Položaj v Kongu se ne more popraviti brez zagotovitve normalnega delovanja ustavnih ustanov, osvoboditve Lumumbe, ostalih kongoških voditeljev in prenehanja kolonialistične intervencije,» je izjavil na današnji tiskovni konferenci zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve v zvezi z zasedanjem Varnostnega sveta o vprašanju Konga. Kunc je za sedanje stanje v Kongu obdolžil pasivnost poveljstva Združenih narodov, ki ne izvaja resolucij Varnostnega sveta in generalne skupščine. Drago Kunc je odločno obsodil napade bombnikov Combeja na mesta in vasi v Katangi in izjavil, da je pogoj za normalizacijo odnosov v Kongu, da Združeni narodi preprečijo belgijsko intervencijo.

V zvezi z vestmi o sestanku Kennedyja in Hruščeva je Kunc izjavil, da je za rešitev perečih mednarodnih vprašanj neobhodno potrebna, da posebno velike sile pokažejo pripravljenost na konstruktivno reševanje vprašanj, in da bi sestanek med Hruščevom in Kennedyjem lahko prispeval k temu namenu.

Napad, ki je bil izvršen na Jugoslavijo v skupnem albansko-kitajskem uradnem sporočilu o gospodarskih razgovorih, je po mnenju Kunca dokaz, da je gonja proti Jugoslaviji skupni cilj albanske in kitajske državne politike. «S tem se je, je poudaril Kunc, napadlo vse, kar je napredno v mednarodnem delavskem gibanju».

V zvezi s prekinitvijo avstrijsko-italijanskih razgovorov o Južni Tirolski je Kunc poudaril, da so načela in praksa Jugoslavije za reševanje manjšinskih vprašanj dobro znani, in da je nadaljevanje pogajanj najugodnejša pot za rešitev vprašanja Južne Tirolske.

Kunc je obvestil časnikarje, da so bila pogajanja o sklenitvi dolgoročnega trgovinskega sporazuma med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, ki bi se morala začeti danes, na zahtevo Sovjetske zveze odložena na 25. februar. Dalje je sporočil, da je danes odpotovala v Indijo in Pakistan prva skupina jugoslovanskih gospodarstvenikov na razgovore, da se konkretno sporazumejo o sodelovanju o uporabljenju kreditov, ki jih je Jugoslavija odobrila Indiji in Pakistanu.

Konferenco zunanjih ministrov arabskih držav je Kunc ocenil kot važen korak na poti solidarnosti arabskih držav.

B. B.

Galvao je formalno izročil ladjo brazilskemu kontraadmiralu Diazu

Brazilska vlada je dovolila njemu in njegovim tovarišem politično zatočišče

RECIFE, 3. — Nocoj ob 22.15 po srednjeevropskem času je kapitan Galvao formalno izročil ladjo «Santa Maria» brazilskemu kontraadmiralu Fernandesu Diazu med ceremonijo na glavnem krovu ladje. Po predaji ladje je kontraadmiral sporočil časnikarjem sporazum, ki je bil sklenjen ob 21.30 in ki določa: 1. Ladja se izroči brazilski admiraliteti. 2. O usodi ladje bo odločala brazilska zvezna vlada na podlagi določb mednarodnega prava. 3. Galvau in njegovim tovarišem se dovoli politično zatočišče v Braziliji. Galvao in njegovi tovariši so se zatem izkrcali in so sedaj gostje v vojašnici vojaške policije v Recife, kjer bodo prespali.

Na ladjo je prišel sinoči odred 50 brazilskih mornariških strelcev, ki je nadzoroval izjave članov posadke, katerih so se imeli izreči, ali ostanejo na ladji ali pa se želijo izkrcati. Od vseh članov posadke se jih je samo pet pridružilo Galvau. Na ta način bi ostalo na ladji okoli 70 Galvaovih tovarišev, omenjenih pet članov posadke in okoli 15 potnikov, ki so se pridružili upornikom. Od vseh članov posadke je zadnji zapustil ladjo poveljnik Santos Maia.

Danes je na ladjo prišel nov odred brazilskih mornariških strelcev oboroženih z brzostrelkami. Ladja se je močno nagnila. Baje je nastala razpoka v bližini vijaka, ker se je okoli njega zapletla veriga sidra. Na ladji je bil tudi brazilski diplomat Alvaro Lins, ki je bil svoj čas poslanik v Lizboni. Lins je javno izrekel solidarnost z Galvaom. Ponudil mu je svojo pomoč z nasveti in da ga morebitno zastopa pred sodiščem v Recife.

Zvedelo se je, da je predsednik Quadros pisal zunanjemu ministru svoje vlade Arinosu in mu čestital «zaradi taktičnosti, previdnosti in odločnosti», s katero je obravnaval zadevo ladje «Santa Maria».

«Potniki so rešeni in isto se lahko reče o ladji, katere morebitno uničenje bi pomenilo izgubo za mednarodno plovbo», pravi Quadros in nadaljuje: «Pozivam vas, da nujno stopite v stik s pravosodnim ministrom, da se zagotovi kapitanu Galvau in drugim upornikom, ki to želijo, tisto obliko zatočišča, ki ga Brazilija daje ob spoštovanju svojih plemenitih tradicij. V tem smislu sporočite potrebna priporočila oblastem kjer koli, da z uporniki ravnajo v skladu z zakoni. Kar se tiče ladje, jo bodo zaščitile mornariške sile v pričakovanju odločitve sodne oblasti».

Kapitan Galvao je na tiskovni konferenci sinoči izjavil, da ni mogoče odpotovati z ladjo, ker je premalo moštva na razpolago. Pripomnil je: «Neumno bi bilo, odpotovati s to neoboroženo ladjo proti pomorskim enotam, ki so se sedaj zbrale proti nam». Izven brazilskih teritorialnih voda križarijo namreč štiri portugalske vojne ladje in ena španska ter štiri brazilske fregate. Kapitan Galvao je dalje izjavil, da so bili po zavzetju ladje prisiljeni menjati načrte, zato da so izkrcali ranjence. Bili so prisiljeni menjati prvotni načrt, ki je bil vojaškega značaja, in obrniti se v smeri Brazilije, da se reši življenje nekega moškega, ki je bil hudo bolan. Nadaljeval je: «Naš namen je bil zasesti ladjo «Santa Maria» brez prelivanja krvi. Toda en član posadke, ki se je postavil proti mojim možem, je umrl, ker ni bilo druge rešitve». Dodal je, da je bila zasedba ladje samo prva faza načrta «za osvoboditev nesrečnega in zatiranega ljudstva Iberijskega polotoka». Pripomnil je, da so izbrali ladjo «Santa Maria», ker je bila njena hitrost važna za pripravljeni načrt.

Društvo «Pravnik» ob resoluciji tržaške odvetniške zbornice

Stališče tržaške odvetniške zbornice je očiten zgodovinski anahronizem

«Pravnik» še ni prejel odgovora na pismo, ki ga je novembra poslal ministrskemu predsedniku Fanfaniju, zunanjemu ministru Segniju ter pravosodnemu ministru Gonelli

V zvezi z resolucijo, ki jo je sprejela dne 26. januarja 1961 odvetniška in prokuratorska zbornica v Trstu in s katero izraža svoj protest proti baje nameravani izpremembi čl. 122 civ. p. p. in 137 kaz. p. p., ki v svojem sedaj veljavnem besedilu predpisujeta pred sodiščem izključno uporabo italijanskega jezika, ugotavlja društvo «Pravnik» v Trstu, da se ta resolucija, izglasovana na občnem zboru gornje ustanove, ne da bi bila diskusija o njej sploh napovedana na dnevnem redu občnega zbora, ne more smatrati kot izraz vseh članov zbornice, zlasti ne kot izraz slovenskih pravnikov, za katere je — kot sicer za vse pravnike — vpis v to zbornico v smislu zakona le pogoj za izvrševanje odvetniškega poklica.

Društvo «Pravnik» v Trstu nima po svojem značaju in po svoji funkciji z zgornjo odvetniško in prokuratorsko zbornico nič skupnega. Njegovi člani so poleg poklicnih slovenskih odvetnikov tudi ostali slovenski pravniki na Tržaškem, ki ne izvršujejo odvetniškega poklica.

V imenu vseh teh svojih članov in tudi ob tolmačenju slovenskega javnega mnenja na Tržaškem je društvo «Pravnik» ponovno posredovalo pri najrazličnejših instancah in tudi pri samem predsedniku republike z zahtevo, naj se končno začne uveljavljati londonska Spomenica o soglasju v smislu njenega 4. člena in še zlasti v smislu 5. člena Posebnega statuta glede uporabe slovenskega jezika v odnosih članov slovenske manjšine z upravnimi in sodnimi oblastmi na Tržaškem.

Ker uporabi slovenskega jezika v smislu člena 5 Posebnega statuta stojita formalno na poti zlasti omenjena še vedno veljavna člena civilnega in kazenskega pravdnega postopnika, društvo «Pravnik» seveda še vedno vztraja predvsem na zahtevi po izpremembi teh dveh zakonskih določb. Saj je njuno uporabljanje v navzkrižju s ponovnimi in tudi nedavnimi uradnimi zagotovili, da se bodo sprejete obveze tudi dejansko izpolnile.

V nasprotju s protipostavnim stališčem, na katero se z gornjo resolucijo postavlja tržaška odvetniška in prokuratorska zbornica, vztraja društvo «Pravnik» na zakoniti poti in vkljub vsemu ne dvomi, da bo vlada v Rimu znala in hotela najti način, da zadosti svoji dolžnosti, ki je ne samo v skladu z republiško ustavo, katera jo zadolžuje na spoštovanje mednarodno sprejetih obvez in na posebno zaščito narodnih manjšin, temveč je tudi v soglasju z nezadržanim zgodovinskim razvojem v svetu, spričo katerega je gornje stališče tržaške odvetniške in prokuratorske zbornice zgodovinski anahronizem. Ta anahronizem bi prišel še bolj očitno do izraza, če bi hoteli besedilo omenjene resolucije tržaške odvetniške zbornice analizirati v luči načela, ki si ga je osvojil tudi zunanji minister Segni v mednarodnih razgovorih s svojim jugoslovanskim kolegom: da je namreč treba gledati na narodne manjšine kot na dobrodošli činitelj sporazumevanja in zbliževanja in ne kot sredstvo razdvajanja ter nasprotovanja med narodi, ki jim pripadajo.

Ker se nujno vsiljuje misel na nekako povezanost med resolucije tržaške odvetniške in prokuratorske zbornice in koraki, ki jih je sprejelo društvo «Pravnik» v zvezi z londonsko Spomenico o soglasju, bo prav, če se slovenska javnost seznani z vsebino njegovih zadnjih vlog na pravosodnega ministra v Rimu in pozneje nanj, ministrskega predsednika ter ministra zunanjih zadev ob priliki nedavnih italijansko - jugoslovanskih razgovorov.

Društvo «Pravnik» je poslalo novembra 1960 pravosodnemu ministru sledečo resolucijo, sprejeto dne 19. novembra 1959:

Trst, 19. novembra 1959

Društvo «Pravnik», ki združuje slovenske pravnike na Tržaškem ozemlju, je na svojem plenarnem zasedanju 17. novembra 1959 proučilo poročila svojih predstavnikov o razgovorih s predsednikom prizivnega sodišča v Trstu in glavnim pravdnikom pri istem sodišču o vprašanjih izvajanja pred krajevnimi pravosodnimi oblastmi čl. 5 Posebnega statuta kot sestavnega dela Spomenice o soglasju, podpisane v Londonu 5. oktobra 1954.

Ker se je med omenjenimi razgovori pokazalo, da so, v nasprotju z dejanskim in pravnim položajem, ki je nastal na tem ozemlju zaradi uveljavitve glavnih določb Spomenice o soglasju, vodilni predstavniki pravosodne uprave na Tržaškem ozemlju mnenja, da se že omenjeni Statut, ki sicer obvezuje italijansko državo, ne more smatrati za obveznega za italijansko sodstvo, ker ni bil objavljen v zakonski obliki,

je društvo «Pravnik» sklenilo poveriti svojemu reprezentativnemu organu nalogo da:

1. opozori pristojne oblasti na nevzdržnost sedanjega položaja v nasprotju z dejansko in pravno stvarnostjo, ki je nastala zaradi uveljavljenja glavnih političnih in ozemeljskih določb omenjene Spomenice, in na nujnost, da se v obvezni obliki za sodne organe poskrbi tudi za uveljavljenje določb Posebnega statuta z istočasno primerno organizacijo sodne uprave Tržaškega ozemlja;

2. opozori iste oblasti, da bi se z nadaljevanjem takega nemogočega položaja slovenski pravniki tržaškega sodišča ne mogli več dolgo izmikati splošni zahtevi, ki jo smatrajo za zakonito in ki jo naslavlja slovensko javno mnenje, da namreč začno vlagati akte pri krajevnih sodnih oblasteh v slovenskem jeziku.

Po ponovnih pospešitvah je društvu «Pravnik» šele dne 20. junija 1960 dal pravosodni minister sporočiti sledeče:

Vzel sem v vednost, kar ste mi sporočili glede želja združenja slovenskih pravnikov.

Ker pa gre za profesioniste vpisane v odvetniške zbornice pri sodiščih Julijske krajine, bi smatral za umestno, da se njihove zahteve predložijo preko sveta zbornice, kateri pripadajo in katerim je glede na veljavno zakonodajo edinim mogoče priznati poleg vloge zastopanja v zbornice vpisanih profesionistov tudi vlogo opozarjanja javnih oblasti na posebne zahteve krajevnega značaja v zvezi z izvrševanjem poklica in izvajanjem pravosodne dejavnosti.

Brž ko se bo odvetniška zbornica dežele izrekla o izraženih željah, bom rade volje sprejel zainteresirane in na pristojnem mestu tolmačil njihove zahteve.

Na to pismo je društvo «Pravnik» odgovorilo pravosodnemu ministru dne 10. julija 1960 takole:

Trst, 19. julija 1960

Natančna proučitev odgovora Vaše Ekscelence nas je prepričala, da je treba ta odgovor verjetno pripisati nesporazumu.

Med člani našega društva so namreč slovenski juristi sploh od katerih mnogi niso vpisani v kako profesionalno zbornico, ker ne izvajajo dejavnosti odvetnika ali prokuratorja. Tisti pa, ki opravljajo ta poklic, niso vpisani v odvetniških zbornicah pri sodiščih Julijske krajine temveč zgolj v zbornici odvetnikov in prokuratorjev v Trstu. Razen tega so vsi člani našega društva italijanski državljani slovenske narodnosti.

Po tem takem smo mnenja da nobeni strokovni zbornici ne pripada naloga, da bi predstavljala naše društvo, in še manj pa naloga, da bi javnim oblastem prikazovala zahteve, o katerih govori priložena resolucija, bodisi zaradi tega, ker je predmet naše resolucije izven nalog odvetniških zbornic, bodisi zaradi tega, ker nas pretekle izkušnje uče, da, kadar se je n. pr. kljub temu strokovna zbornica v Trstu s stvarjo ukvarjala, tega ni pač storila zato, da bi podprla zahteve slovenskega prebivalstva na Tržaškem ozemlju, ki so sankcionirane v omenjeni londonski Spomenici.

Če pa po drugi strani ustava jamči vsakemu posamezniku pravico, da se z vlogami obrne na zbornico in zahteva zakonske ukrepe ali da obrazloži splošne potrebe (čl. 50), potem smo mnenja, da ni mogoče odrekati pravice in dolžnosti, obrniti se z njimi do vladajočih, in sicer v našem primeru, kot je določeno — in razen tega dejansko potrebno — po čl. 5 Posebnega statuta, prav našemu društvu, ki je že po sestavu svojega članstva nedvomno med najbolj kvalificiranimi in poklicanimi, da tolmači zahteve slovenskega prebivalstva tega ozemlja iz pravne stroke in področja.

In zaradi tega ne dvomimo da bo Vaša Ekscelenca še enkrat proučila predloženo vprašanje ter našim predstavnikom dovolila osebni razgovor

Ob priliki nedavnih razgovorov v Rimu med ministrom za zunanje zadeve g. Segnijem in tajnikom sekretariata za zunanje zadeve g. Popovičem se je društvo «Pravnik» obrnilo na ministrskega predsednika prof. g. Fanfanija, na ministra za zunanje zadeve prof. g. Segnija in na pravosodnega ministra dr. g. Gonello s temle pismom:

Trst, 26. novembra 1960

Pred bližnjim prihodom zunanjega ministra vlade jugoslovanske republike v Rim ter razgovori, katerih predmet bo gotovo nadaljnji razvoj prijateljskih odnosov med italijansko in jugoslovansko republiko, ki so se srečno pričeli s Spomenico o soglasju, podpisano v Londonu 5. oktobra 1954, si društvo «Pravnik» v Trstu, ki združuje slovenske pravnike Tržaškega ozemlja in v katerem so včlanjeni tudi vsi slovenski odvetniki in prokuratorji tržaškega sodišča, usoja opozoriti Vašo Ekscelenco, da, medtem ko so bile izvedene v korist vzajemnih odnosov med obema sosednima državama in prizadetega prebivalstva glavne politične in ozemeljske klavzule omenjene Spomenice, pa doslej ni prišlo — in to kljub obvezi obeh vlad s čl. 4 Memoranduma — med drugim čl. 5 priloženega Posebnega statuta kar povzroča veliko škodo prirojenemu čutu zakonitosti slovenskega prebivalstva.

Že pred časom je društvo «Pravnik», izpolnjujoč svojo dolžnost, da tolmači zakonite zahteve slovenskega prebivalstva Tržaškega ozemlja v pravni stroki in zahteve, ki se nanašajo na upravo sodstva, ter z namenom, da tako doprinese svoj čeprav skromen prispevek k naporom obeh vlad pri odstranjevanju ovir za utrditev medsebojnega zaupanja in odnosov iskrenega prijateljstva med obema sosednima državama, opozorilo zadevne oblasti na nujnost umestnih ukrepov, da bi se mogel čl. 5 Posebnega statuta konkretno izvajati, s čimer bi bil podal slovenski manjšini dokaz za odločitev, da se hoče izvesti tudi to določilo Posebnega statuta, ki pa je sicer predvideno že v republiški ustavi.

V številnih vlogah na vsakokratnega ministrskega predsednika, pravosodnega ministra, zunanjega ministra, predsednika senata, na italijansko-jugoslovanski mešani odbor, ki ga določa čl. 8 Posebnega statuta, in na samega predsednika republike je društvo «Pravnik» prikazalo anormalnost stanja, ko je — ker Spomenica o soglasju s priloženim Posebnim statutom za slovensko manjšino še ni bila objavljena kot zakon z učinki v notranjem pravu — čl. 5 Posebnega statuta zaradi tega še kar naprej ignorira in ga — v nasprotju z navodili, ki jih je svoj čas izdal sam vladni generalni komisar za Tržaško ozemlje — tukajšnje sodne oblasti ne izvajajo.

Po navedbi kratke vsebine zgoraj navedene korespondence s pravosodnim ministrom se pismo tako zaključuje:

Mogoče je torej predvidevati, da bo med drugimi argumenti lahko tudi ta, o katerem razpravlja naše društvo predmet bližnjih razgovorov s predstavnikom jugoslovanske vlade in prav zaradi tega menimo, da je naša dolžnost ponovno predložiti vprašanje v proučitev Vaši Ekscelenci o čemer obveščamo tudi zunanjega ministra FLRJ, ki je skupaj z Italijo podpisnica Spomenice o soglasju.

Na to pismo, kateremu so bili priloženi prepisi gornjih in nekaterih drugih vlog (svoj čas že objavljenih v časopisju) društvo «Pravnik» ni doslej prejelo odgovora, razen, seveda, če se naj za odgovor smatra — zadnja resolucija tržaške odvetniške in prokuratorske zbornice.

Levo spredaj: trije znani vodilni funkcionarji tržaške kvesture, ki so poleg vicekvestorja spremljali demonstrante in dopuščali, da je protislovenska revanšistična demonstracija nemoteno potekala

Šovinistična ofenziva

(Nadaljevanje s 1. strani)

co fašistične MSI. To je nov dokaz, da so bili v vodstvu včerajšnje demonstracije fašisti. Dr. Palamara je delegacijo brez kakršnih koli drugih formalnosti takoj sprejel in tako dokazal, kako zelo je pripravljen ugoditi željam teh in takih voditeljev na včerajšnjih demonstracijah. Iz včerajšnjega popoldanskega tiska povzemamo, da jim je «zajamčil, da bo sporočil vladi njihovo stališče». Isti list poroča, da je delegacija «izrazila zaskrbljenost mesta glede dvojezičnosti in poudarila v tem pogledu pomanjkanje izvajanja načela recipročnosti v Istri». Gre torej za nov dokaz, na kako zlagani osnovi sloni vsa ta najnovejša šovinistična ofenziva proti pravicam Slovencev na Tržaškem!

Medtem ko se je mudila delegacija na prefekturi, so ostali demonstranti na bližji visoki drog dvignili poleg italijanske zastave tudi revanšistično zastavo z istrskim grbom ter se nato razšli, potem ko jim je — najbrž glavni — kolovodja sporočil, da bo tudi danes tako imenovana stavka v istih šolah, kar pomeni, da se bo ofenziva proti nam nadaljevala in stopnjevala. Kako se bo to zgodilo, pa poročamo na uvodnem mestu.

Popoldne so se v manjšem obsegu demonstracije nadaljevale. Okrog 14.30 je prišla s Borznega trga po Korzu skupina kakih 50 dijakov. Na čelu so nosili trobojnico in nek mali napis. Prepevali so pesem «Fratelli d'Italia» z vključnimi stramotilnimi besedami zoper Tita. Skupina je šla skozi Trg Goldoni, zavila po Ulici Carducci in nato proti Ulici Cesare Battisti pred Rossettijevemu spomeniku. Dva dijaka sta nosila s seboj tudi debelo vrv. Ves čas je spremljala skupina kakih ... civilnih policistov.

Okrog 14.45 je privozil po obrežju od postaje proti ribarnici avtomobil Fiat 1900 z evidenčno tablico iz Vidma. V njem je bilo nekaj mladeničev, ki so mahali z italijansko zastavo. Isti avtomobil je nekaj pred 16. uro šel skozi Borkevlje proti Tržiču.

Posebej moramo omeniti, da so najvišji funkcionarji kvesture z vicekvestorjem na čelu ves čas spremljali demonstrante, poleg številnih navadnih agentov in orožnikov. Nihče ni mogel pri najboljši volji opaziti, da bi skušali protislovensko revanšistično in fašistično demonstracijo kakor koli prečiti, še manj pa, da bi demonstrante opozorili, da je žalitev poglavarja sosednje države kazniva na podlagi določb ... zenskega zakona.

Zaradi kronike dodajamo, da je sinoči tržaški radio v italijanščini sporočil, da je pokrajinsko tajništvo Krščanske demokracije sprejelo v zadnjem času pobudo v zvezi z nekaterimi platmi o ... ljavljenju londonske spomenice o soglasju. Poročilo ... ščanske demokracije pravi, da so še posebno zainteresirali predsednika vlade Fanfanija, kateremu so na podrobeno ... cia orisali položaj ter mu predočili občutljivost ... nov za probleme, ki se nanašajo na tržaško zgodovino in na tradicijo. O istih platah vprašanja so podrobno obvestili podtajnika Delle Fave in političnega tajnika Moro...

Tajnik PLI Malagodi je ... gotovil tržaški PLI, da bo ... koj storil korak pri predsedstvu vlade glede zadeve dvojezičnosti. O istem vprašanju je zavzela stališče tudi tržaška federacija PDI.

Ansa pa je sporočila, da je generalno tajništvo PLI «priznalo utemeljenost — nacionalno in pravno — tržaškega stališča».

Hude nesreče v slabem vremenu v gorah in na morju

Potopila se je ladja z 9 člani posadke

Na klic «Potapljamo se» sredi noči ni mogla v viharnem morju nobena ladja priti pravočasno na pomoč

GENOVA, 3. — Preteklo noč je radio Genova ob 3,20 prejel klic «Potapljamo se». Obupno sporočilo je oddajala malteška ladja «De Vilhena» (339 t). Tudi radio Livorno je prejel isto sporočilo in nekatere ladje so se takoj napotile na kraj, ki ga je potapljajoča se ladja sama navedla.

Že včeraj zvečer je ladja «De Vilhena» javila, da se ji je pokvarilo krmilo, pozneje pa je sporočila, da so okvaro odstranili in da ladja nadaljuje vožnjo. Potem ni bilo nobenega sporočila do 3,20. Nesreča se je morala zgoditi zelo hitro. Očitno se je morje poslabšalo in slabo krmilo najbrž ni vzdržalo ob močnih valovih.

Sele davi ob 7,18 se je javila motorna ladja «Torres» s področja, kjer se je dogodila nesreča, vendar tam ni bilo mogoče nič videti zaradi viharja. Tam se je zbralo še več ladij; poleg italijanskih še neka japonska, švicarska in francoska. Po sporočilu s potapljajoče se ladje je prišlo do nesreče blizu Korzike. Danes popoldne pa so našli neki rešilni čoln ladje «De Vilhena» precej bolj južnovzhodno od mesta, kjer se je ladja potopila.

Na ladji, ki se je potopila, je bilo devet članov posadke.

—«»—

Plaz odpadkov zasul šest hiš

LIEGE, 3. — Danes zvečer po sončnem zahodu se je v Moulin-sous-Fleron sesedel ogromen kup odpadkov pri neki električni termocentrali ter zasul pod seboj šest hiš. Poleg tega je nastal še požar; ker so se pretrgale električne napeljave, je vse področje brez luči. Plaz, ki je najbrž nastal zaradi zadnjega deževja, in se je utrgal z okrog 100 m visokega kupa, je dolg približno kilometer, širok 100 in visok 10—12 metrov. Ob poldevetih so izpod plazu izvlekli dve trupli in več ranjencev. Po mnenju policije se pod plazom nahaja tudi neki avtobus, ki je prav v tistem času vozil tam mimo.

Na kraj nesreče sta prispela tudi notranji minister ter prefekt iz Liegea.

—«»—

Hruščev v Tiflisu

MOSKVA, 3. — Predsednik sovjetske vlade Hruščev je prišel v Tiflis med svojim potovanjem po kmetijskih področjih SZ. Agencija TASS sporoča, da je Hruščev prišel v Tiflis na konferenco kmetijskih voditeljev. Še prej je obiskal Rostov in Kijev, kjer se je udeležil zborovanja kmetijskih predstavnikov in kongresa KP Ukrajine.

—«»—

Modernizacija pristanišč v FLRJ

BEOGRAD, 3. — Jugoslavija bo v prihodnjih petih letih uporabila 17 milijard dinarjev za modernizacijo svojih morskih pristanišč. Največje investicije bodo vložene v modernizacijo pristanišča na Reki, dokončanje novega pristanišča Bar v Črni gori in pristanišča Ploče.

—«»—

BEOGRAD, 3. — Jugoslovansko podjetje INGRA iz Zagreba je sklenilo z Indijo pogodbo o zgraditvi tovarne cementa v državi Asam. Graditev tovarne, katere opremo bo dobavila Jugoslavija, bo stala okrog 1 milijon dolarjev.

—«»—

REKA, 3. — Indijska paroplovna družba iz Kalkute je odprla danes redno paroplovno progo Reka - Indija - Pakistan. Do sedaj so na tej progi vozile samo jugoslovanske ladje z Reke.

Štirje alpinci mrtvi pod snežnim plazom

Dva druga sta našla smrt v hudem snežnem viharju

MERAN, 3. — Snežni plaz je zasul vod alpincev, pripadajočih gorski artileriji. Vod je šel davi iz kraja Covile v Val di Roja ter je bil namenjen na Piz Lad (2200 m). Okrog poldneva, ko je bil vod blizu vrha, se je utrgal snežni plaz, ki je vojake odnesel s seboj. Tedaj je nad vsem področjem ležala gosta megla. Nekatere vojake je odneslo več sto metrov daleč. Štiri od njih pa je zasulo, tako da se niso mogli sami rešiti. Kolikor hitro so mogli, so prispeli na pomoč drugi vojaki, financarji in karabinjerji s psi, ki so navajeni na iskanje zasutih v plazovih. Ko so nesrečne vojake odkopali, so bili tako poškodovani, da so med prenosom v bolnišnico v Resio umrli.

BOCEN, 3. — V prvih popoldanskih urah so našli trupli dveh alpincev, ki sta zmrznila med pohodom. Iskanje je bilo težko zaradi slabega vremena. Trupli sta bili pokriti s tanko plastjo snega.

Alpinca sta pripadala skupini, ki je pred dvema dnevoma pričela pohod iz Val di Mazia v gornjo Val Senales. Med pohodom v višinah od 2000 do 3300 m je nastal hud snežni vihar, med katerim sta dva vojaka umrla kljub naporom tovarišev, da bi jima pomagali. Druge patrulje so morale njim samim pomagati, da so jih spravile najprej do koče in nato v bolnišnice. Stanje teh se je znatno izboljšalo.

—«»—

Niso še našli dveh gorskih vodnikov

BORMIO, 3. — Niso še našli dveh gorskih vodnikov, Severina Compagnonija in Fritza Reinstadlerja, ki sta odšla v torek s tovorom živeža v kočo Casati, ki bi se morala kmalu spet odpreti. Sum, da se jima je kaj pripetilo, je nastal, ko se je zvedelo za plaz na poti, ki vodi proti koči Casati. Ker se vodnika tudi nista več javila, kakor je bilo dogovorjeno, so ju začeli iskati, a ju doslej še niso našli.

—«»—

Obmejni promet Avstrija-FLRJ

BELJAK, 3. — Zastopnik okrajev Beljaka in Kranja so se danes na skupnem sestanku v Beljaku razgovarjali o malem obmejnem prometu. Obe strani sta sklenili predlagati pristojnim organom obeh držav, da se uvede lokalni vlak na progi Jesenice - Beljak in da se liberalizirajo predpisi o obmejnih prehodih.

Pred prostori Tržaške kreditne banke so demonstranti dolgo časa skandirali sramotilno geslo proti poglavarju sosednje države, kar je po italijanskem kazenskem zakonu kaznivo in kričali «Ščavi». Eden izmed demonstrantov je vstopil v banko in razbil pisalni stroj

Prednja vrsta, ki je vso demonstracijo vodila, je nosila protislovenska iredentistična gesla in zastave

Dragocen «dar» za Kennedyja

WASHINGTON, 3. — Proceduralna komisija v senatu je sklenila, da bo dala predsedniku Kennedyju v dar — če ga bo hotel sprejeti — usnjen naslanjač, v katerem se sedel 14 let, ko je bil senator. Usnje naslanjača pa je zelo zguljeno.

Osrednji kongres baptistovskih cerkva južnega Texasa je kritiziral Kennedyja, ker je na nekem sprejemu nudil alkoholne pijače.

—«»—

Vzhod - Zahod

VARŠAVA, 3. — Davi se je začela v Varšavi konferenca «pri okrogli mizi» o razorožitvi ter o sodelovanju med Vzhodom in Zahodom. Konferenca je neuradna. Na njej sodelujejo politične osebnosti in parlamentarci iz več evropskih držav. Med temi so Noel Baker (Anglija), Ilja Ehrenburg in Aleksander Kornejčuk (SZ), Ferruccio Parri (Italija), Jules Moch (Francija), Finn Moe (Norveška), Mladen Ivekovič (Jugoslavija), George Branting (Švedska), Oskar Lange (Poljska), Henry Rolin (Belgija). Na konferenci sodeluje skupno 54 delegatov.

—«»—

Konferenca v Bagdadu

BAGDAD, 3. — Predsednik iraške vlade general Kasem je na kosilu na čast arabskim zunanjim ministrom izjavil, da je arabska konferenca na vrhu sedaj mogoča in da jo bo mogoče sklicati relativno kmalu. Predvidevajo, da se bo konferenca zunanjih ministrov Arabske lige končala jutri, in večina delegacij bo zapustila Bagdad v nedeljo.

Zdi se, da konferenca ne bo utegnila izčrpati svojega dnevnega reda in verjetno bodo sklicali novo zasedanje marca.

—«»—

Gospodarski razgovori Italija-Anglija

LONDON, 3. — Razgovori med britanskimi in italijanskimi gospodarskimi strokovnjaki, ki so se bili začeli včeraj v Foreign Officeu, so se končali danes. Predstavnik Foreign Officea je izjavil, da so bili razgovori neuradni in so se tikali tehničnih vprašanj ki bi se lahko postavila v primeru sporazuma med evropsko gospodarsko skupnostjo in EFTA.

—«»—

HOLLYWOOD, 3. — Igralec Arthur O'Connell je v ponedeljek izginil. Stvar je toliko bolj čudna, ker igralec v svoji tridesetletni karieri nikoli ni zamudil dela. O'Connell je prejel «Oscarja» za najboljšo drugo vlogo v filmih «Anatomija zločina» in «Piknik».

—«»—

CARIGRAD, 3. — Včeraj se je v Jaši-Adi začela razprava v zvezi z dogodki na carigrajski univerzi. S tem v zvezi je na zatožni klopi 117 ljudi, od katerih trinajstim grozi smrtna kazen. Med temi sta Bajar in Menderes.

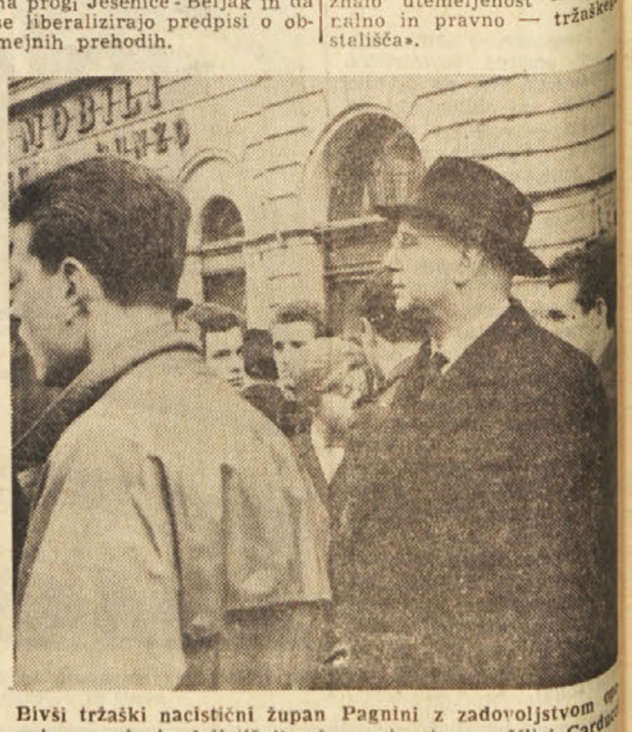

Bivši tržaški nacistični župan Pagnini z zadovoljstvom opazuje razsajanje fašističnih demonstrantov na Ulici Carducci

Kot se vidi na sliki, je bilo ravnanje policije pri demonstracijah v Rimu za spoznanje drugačno kot pa v Trstu

«Italijanski genij» z Mussolinijevim likom

Tak je bil spomenik jezdeca na konju v Ponte Gardeni na Južnem Tirolskem, preden so ga razstrelili avstrijski «skrajneži». Ko je bil pred vojno spomenik postavljen, so ga posvetili «fašističnemu geniju». L. 1945 so ga prekrstili in posvetili «Italijanskemu geniju», sedaj pa ga baje nameravajo posvetiti «Geniju italijanskega dela», pri čemer naj bi še naprej obdržal isti lik jezdeca katerega podobnost z Mussolinijevo fizionomijo je kot je razvidno s posnetka — več kot očitna.

Ob tem dejanju južnotirolskih prenapetežev pa moramo ugotoviti, da so njihovi nacistični rojaki na Koroškem razstrelili tudi že marsikateri spomenik padlim slovenskih partizanskim borcem, kakor so se s podobnimi terorističnimi podvigi postavili tudi njihovi idejni fašistični bratci na Tržaškem in da so take metode enih in drugih samo odraz nacistične in fašistične mentalitete, ne pa argumenti za obrambo namišljeno ali resnično ogroženih lastnih pravic.

Razmišljanje zaskrbljenega kmetovalca

Zakaj kmetije na podeželju zaostajajo in ne napredujejo?

Zaradi hlastanja za lahkim življenjem vedno bolj primanjkuje delovnih rok

Redno čitam vaš list in se, kot kmet, ki bi rad čim bolje gospodaril, zanimam za kmetijske članke. S posebno pozornostjo čitam članke, ki se tičejo ureditve, oziroma preusmeritve našega gospodarstva, pomena izboljšanja travnih površin za živinorejo in vse druge kmetijske stroke itd. Taki članki so nam zelo potrebni, saj itak nimamo drugega pouka in ne vemo kaj naj bi bilo v današnjih razmerah pravilno in gospodarstvu ne le trenutno, ampak tudi za daljšo dobo umestno in koristno. Vse to je na mestu. A jaz vidim vmes veliko zapreko. Dovolite, da povem o tem svoje mnenje. Moram najprej reči, da je kmetovanje vsak dan težja zadeva. To je splošen pojav in to bo priznal vsak gospodar, ki zaskrbljen toži: kako naj gospodarim, če pa sem sam?! Nikomur se ne ljubi obračati zemljo, češ da mu od tega ne ostane drugo kot žuljave roke. Jaz pa vem, da smo s pridnostjo v kratkih letih dosti dosegli in če bi še nadaljevali, bi dosegli še več. A otroci le računajo, kako si bodo premoženje delili, niti eden pa, kako bi ga zboljšal.

Tako in podobno čujete od leve in desne. Najtežje pa so tožbe o mladih ženah-snahah. Če se sploh katera priženi v kmečko hišo, gleda, da se kmečkega dela čimprej otrese. Tako nastane v hiši razkol. Naj navedem samo ta-le primer: Kmečka hiša je po vojni gospodarsko dobro napredovala. Vsi družinski člani so skrbno delali po navodilih naprednega gospodarja. Ko pa sta se hčeri omožili in je sin pripeljal v hišo nevesto, je ta kmalu skalila družinski mir, ker se je uprla «temu umazanemu» delu in priganjala moža, da gresta iz hiše. Kam in kakšno bo življenje — to nje z gosposkimi sanjami ni zanimalo. Končno je zmagala in sedaj živita z možem — težakom pod tujo streho v večni materialni stiski in v stalnih družinskih trzavicah.

Takšna je trenutno naša stvarnost, ki je za mnoge naše kmečke hiše usodna. Kaže kot, da bi te razmere potisnile naše kmetijstvo v slepo ulico. Kmetija, pa naj je še tako sodobno urejena, brez delovnih moči ne vzdrži. Še najmanj pa more napredovati, če nima primerne mlade gospodinje. Če pa gospodarstvo ne napreduje, propada.

Naši kmečki sinovi, ki nameravajo prevzeti gospodarstvo, si skušajo izbrati primerno nevesto, sposobno za kmečko življenje. Pomeni, da želijo naslediti očetu in se posvetiti kmetovanju. S tem pa je posredno povedano, da se moška mladina še ni odpovedala zemlji in je nanjo bolj navezana kot ženska mladina.

Zakaj prav ta mladina odklanja kmetijsko dejavnost? Mnogo je vzrokov in jih je tisk, čeprav le v odlomkih in površno, že navajal. Glavni vzrok je nedvomno želja po udobnem, lahkem in bolj «finem» življenju. Je res, da se mladi ženski rod ne vpraša, če je to mogoče, kdaj pod kakšnimi pogoji. Razen kratkovidnosti je v tem tudi dobršna mera otroškosti. V njej je poleg smešnosti še več tragike. To nam potrjujejo prej navedeni in drugi primeri. Seveda je to duševnost izzvala današnja civilizacija z vsemi svojimi vabami, ki naivne ljudi tako lahko zvabijo v svoje mreže. A mnogo je kriva tudi vzgoja, hišna in šolska. Predvsem hišna, bolje rečeno: materina. Če bi naše matere znale svoje otroke pravilno vzgajati in jim njihovemu razvoju primerno prikazovati pomen in vrednost vsakega družbeno koristnega dela, strokovno usposabljanje kot ga današnja stopnja zahteva, nesmiselnost v pretiranih zahtevah, ki ne odgovarjajo stanu in hišnim gospodarskim razmeram; če bi matere z možem vred znale vzbujati v otrocih ljubezen do prirode in dela v njej, mislimo, da bi le bila mladina malo drugačna. Takšna mladina bi imela vsaj malo smisla za zemljo in bi se skušala — če bi se ji nudila prilika — v tem (zemljedelstvu) spopolniti.

Žal vzgajajo naše matere svoje otroke prav obratno in to se kasneje maščuje. Seveda so v tem izjeme, a prevec redke.

KMET

—«»—

ZADRUGE V JUGOSLAVIJI

Lani je v Jugoslaviji delovalo naslednje število kmetijskih organizacij: 557 družbenih posestev, 221 posestev kmetijskih ustanov, 192 kmečkih delovnih zadrug in 4803 kmetijske zadruge. Lani so kmetijske zadruge sodelovale v raznih oblikah že z okrog 700.000 kmečkimi gospodarstvi. Vseh družin, ki so živele po vaseh, je bilo 2.629.000.

Ali veš, da...

— *da je tudi Argentina spustila v zrak svoj prvi raketni izstrelek, ki je dosegel višino 25.000 m. Poskus je bil izveden v Pampa D'Accala v pokrajini Cordoba;*

* * *

— da se je v Indoneziji pojavila epidemija koz, ki pa jo je k sreči bilo mogoče omejiti na manjša področja. Zadnji primeri so bili zabeleženi na področju Vonogiri na centralni Javi, kjer je za to težko kužno boleznijo obolelo okrog 1000 ljudi od katerih jih je 70 umrlo;

* * *

— *da je švicarsko reakcijsko letalo vrste «Dc-8» postavilo nov rekord v hitrostnem poletu od Ženeve od New Yorka. Letalo je preletelo to razdaljo v 6 urah in 11 minutah;*

* * *

— da so v 800 poljskih podjetjih in ustanovah uvedli na pobudo Centralnega sveta Zveze sindikatov akcijo za «kolektivno telovadbo», ki traja 10 minut in za katero vsak dan prekinejo delo;

* * *

— *da so v Londonu odprli razstavo najbolj znanih ponarejenih umetnin s področja literature, klasične antike, naravoslovja in filatelije. Pri razstavi so sodelovale umetnostne galerije in muzeji iz raznih dežel;*

* * *

— da je neko podjetje v News Orleansu takoj odpustilo svojega nameščenca Thompsona ker sta njegovi dve hčerki šli v šolo skupno s tremi črnimi deklicami in da se je morala nato izseliti iz mesta vsa njegova družina;

* * *

— *da je policija na Ceylonu odkrila v džungli tajne nasade kjer so gojili «ganjo», neke vrste mamilo, ki se kadi kot tobak in ki ima podobne narkotične učinke kot opij. Rastlina, ki zraste visoka od enega do dveh metrov, je rastla na površini 7 hektarov;*

* * *

— da so odvokati «bandita z rdečo lučko» Caryla Chessmana, ki je bil usmrčen v plinski celici, začeli dostavljati njegovim dedičem mastne račune. Zagovornica Rosalie Asher iz Sacramenta je predložila račun za 35.000 dolarjev (okrog 25 milijonov lir), zagovornik A. L. Wirin iz Los Angelesa pa za okrog 1 milijon 500.000 lir. Denar naj bi bil izplačan iz avtorskih pravic za Chessmanove knjige;

* * *

— *da so ukrajinski arheologi odkrili na bregovih Dnjepra južno od Kijeva ostanke starega ruskega mesta iz časov Ivana, ki je cvetelo v prvi polovici 13. stoletja. Za obstoj tega mesta se je vedelo iz kronik o dejavnosti Ivana, nikjer pa ni bila označena njegova lega;*

* * *

— da je poltajna ameriška rasistična organizacija Ku-Klux-Klan organizirala v Alabami veliki demonstracijo proti rasni integraciji in uprizorila neke vrste «baleta», ki je nazorjeval «nevarnost» integracije pri čemer so se nekateri nastopajoči premazali s črno barvo, da so lahko predstavljali črnce?;

* * *

— *da je imela Albanija ob zadnjem popisu prebivalstva 2. oktobra 1960 1.625.000.000 prebivalcev in da računajo, da jih bo leta 1965 imela približno 2.000.000;*

* * *

— da je nedavna neuspešna zarota proti abesinskemu cesarju Haile Selasiju verjetno pospešila izvedbo novih volitev v parlament, ki naj bi bile že junija letos. Baje bodo v volilne seznam vpisalo vse državljane Etiopije, ki so stari 21 let ne glede na rasno pripadnost, vero, socialni položaj in spol;

* * *

— *da je bilo po statističnih podatkih 31. dec. v Sloveniji prijavljenih 280.381 radioaparatov in 4453 televizorjev. To pomeni, da pride v Sloveniji na 5,7 prebivalcev po en radioaparat, nad 3000 naročnikov ima po dva radioaparata;*

* * *

— da je japonski slikar Taizo Fukuci sklenil risati odslej samo z likerji namesto z barvami. Zatrjuje da se z likerji doseže večja mehkoba in nežnost barv;

* * *

— *da je bivša albanska princezinja Teri, nečakinja bivšega kralja Zoga, prišla pred sodišče v Londonu, ker je v neki trgovini ukradla pulover;*

* * *

— da so sovjetski znanstveniki, ki se z znanstveno ladjo «Šokalski» mudijo na študijskem križarjenju na Severno tropskem področju Pacifika, lahko 5. jan. t. l. opazovali doslej sploh nepoznan pojav nočne mavrice? To novico je sporočil vodja ekspedicije prof. A. Muromcev.

* * *

— *da je Castrova vlada zaplenila v Havani dragocenosti neke bogate španske grofice, ki je zapustila Kubo in ki je v svoji palači v Havani pred časom imela v gosteh belgijskega kralja Leopolda;*

* * *

— da izdelujejo v Sovjetski zvezi — po izjavah kap. Gregorija Jarotskega, glavnega predstavnika Aeroflota v V. Britaniji — letalo na atomski pogon. Letalo naj bi bilo opremljeno s sličnim reaktorjem kot ga ima ledolomilec «Lenin»;

* * *

— *da iz Andore prav gotovo ne prihaja nevarnost vojaškega napada, saj predvideva njen proračun za obrambo samo 300 peset oz okrog 3000 lir, kolikor stanejo naboji za vežbanje v streljanju enajstih policistov*

Ustvarjalna koeksistenca in manjšine

Položaj slovenske narodnostne skupine v Italiji

(2.)

Neskladnost med temi nazori in uvodoma omenjenimi naprednimi stališči, ki so prišla v zadnjem času do izraza, to lahko mirno zapišemo, v pomembnem delu italijanske javnosti, je očitna. Seveda ta protislovja otežkočajo proces praktičnega uveljavljanja načel, ki so jih potrdili med razgovori v Rimu, načel, da morajo biti narodnostne manjšine element zbližanja, *«most, ki povezuje Rim z Beogradom»*, kakor je to posplošila turinska «LA STAMPA». Posledica vsega tega pa je, da pozitivna ureditev odnosov med obema narodnostima in pravična določitev položaja naše etnične skupine v Italiji žal še bistveno zaostajata za doseženimi uspehi v medsebojnih odnosih na drugih toriščih. Če se omejimo zgolj na informativni, delni prerez tega položaja, je nujna ugotovitev, da imamo spričo veljavnega pravnega položaja in prakse italijanskih oblasti danes v Italiji tri vrste Slovencev:

prvo v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini, ki kot etnična skupina ne uživa nikakršnih pravic,

drugo Slovence v goriški pokrajini, kjer so italijanske oblasti v ravnanju z njimi v glavnem ohranile status quo, ki so ga nasledile po anglo-ameriški zasedbi, in

tretjo — pripadnike slovenske etnične skupine na Tržaškem, ki jih varuje Posebni statut, to je organski del Memoranduma o soglasju (sporazuma o tržaškem vprašanju 5. oktobra 1954).

Že ta svojevrstna «kategorizacija» manjšinskih pravic kaže, zlasti še velja to za nekatera območja, da slovenski etnični skupini ni zagotovljen niti minimum manjšinskih pravic v primerjavi s tistim, kar jim jamčijo ustavne norme, sprejete mednarodne obveznosti (posebni statut) in pozitivni predpisi, ki jih je zakonodajalec že uveljavil glede nemške, francoske in ladinske etnične manjšine.

Sicer pa si oglejmo vsaj v glavnih obrisih trenutne razmere slovenske etnične skupine v posameznih območjih. Slovenci v videmski pokrajini v obdobju od leta 1866 do leta 1945 praktično niso imeli nikakršnih manjšinskih pravic. Po koncu vojne, 11. julija 1945, pa jim je takratna italijanska vlada obljubila, *«da jim bo med drugim dovoljeno prosto občevanje v materinščini ne samo v zasebnih odnosih, na javnih zborovanjih in v tisku, temveč tudi v odnosih s politično, upravno in sodno oblastjo, razen tega pa tudi pouk v materinem jeziku in uvedba krajevnih samouprav»*. Tej splošni deklaraciji je sledila okrožnica videmskega prefekta, ki se je sklicevala prav na to vladno izjavo in vnovič zagotovila *«popolno spoštovanje pravic glede kulta slovenske narodnosti v mejah Italije»*, in zatrjevala, *«da bodo v tem smislu izdali vsa potrebna navodila»*. Ustavodajna skupščina je nato (junija 1947) priznala posebne avtonomije za deželo «Furlanija — Julijska krajina», in to tudi zaradi prisotnosti Slovencev na tem področju, saj je bilo v parlamentarni komisiji izrecno omenjeno, *«da je treba Slovencem popraviti krivice, ki jim je storil fašizem, ter jim vrniti zaupanje v pravičnost Italije»*. Danes pa so Slovenci, če se omejimo le na ta osrednji vidik, brez šol v materinem jeziku (celo verouk v slovenščini je mogoče poučevati le privatno). Splošno je že sprejeto načelo, da sodi pouk v materinem jeziku med osnovne manjšinske dobrine in je spričo tega pač utemeljena zahteva Slovencev v Italiji, da načrt zakona za pravno ureditev slovenskega šolstva zajame tudi Slovence v videmski pokrajini in Kanalski dolini. Gre za uveljavitev mednarodno (vsaj moralno) sankcioniranih načel. Strokovnjaki UNESCA so namreč že na posvetovanju leta 1951 ugotovili, *«da je sistem, ki praktično jemlje manjšinam možnost izobrazbe v materinem jeziku, diskriminacijski»*. Glavni elementi (povzeto skrajšano) njihovih takratnih priporočil pa so naslednji:

«1. materin jezik je za vsakogar naravno sredstvo izražanja in ena prvih potreb posameznika za vsestranski razvoj sposobnosti izražanja,

2. vsak učenec bi moral začeti svoje šolanje v materinem jeziku,

3. ničesar ni v ustroju kateregakoli jezika, kar bi ga onesposabljalo, da bi bil sredstvo za posredovanje moderne civilizacije» (Le emploi des langues vernaculaires dans'enseignement, Unesco, Paris 1953, str. 80).

In njihova sklepna ugotovitev? *«Sistem, ki onemogoča posameznikom in etnični skupini osnovno vzgojo v materinščini, pomeni diskriminacijo s psihološkega, sociološkega in pedagoškega vidika.»* Strokovnjaki pa so razpravljali še o enem (tudi za sedanje razmere v Beneški Sloveniji) važnem vidiku: *«Če nekatere osebe ne razumejo dobrodejnosti uporabe materinega jezika pri pouku»*, tako pravi poročilo ekspertov, *«in so prepričane, da je tak pouk njim v škodo, potem si morajo učitelji in oblasti prizadevati, da si pridobe zaupanje prebivalstva, in ga prepričati, da uporaba tega ali onega jezika ne daje prednosti nobeni skupini prebivalstva na škodo druge. Prizadevati si morajo, da prebivalstvo vsaj poskusno prejme pouk v materinščini, ker bo potem, ko bo celotno prebivalstvo ugotovilo rezultate pouka v materinem jeziku, prišlo zanesljivo do prepričanja o upravičenosti takega ravnanja.»* Sicer pa se nevzdržnosti sedanjega stanja na šolskem področju v videmski pokrajini zavedajo tudi objektivnejši italijanski recenzenti. C. Cappucio opozarja v firenškem časniku «LA NAZIONE» (21. julija 1959), *«da imajo tudi slovenske manjšine, kakor vsi državljani, pravico in dolžnost, da se izobražujejo. Toda po principih zaščite, o katerih govori ustava, je potrebno, da to dosežejo v lastnem jeziku. Jasno je, da bi bilo to nemogoče, če bi bili slovenski otroci prisiljeni obiskovati šole, kjer bi se poučevalo v italijanščini.»* In dalje: *«Slednjič je vendarle treba ukreniti nekaj glede jezikovnih manjšin na vzhodni meji, pri čemer dejstvo, da gre za majhne skupine, še toliko bolj govori v prid tem ukrepom, če že ne zaradi drugega, vsaj za to, da jasno pokažemo, da nas vodi moralno načelo in ne zgolj volilni račun.»*

Italijanske oblasti so v glavnem ohranile slovenske šole, ki so jih našle na goriškem območju po uveljavitvi mirovne pogodbe, čeprav so jih kasneje okrnile s tem, ko so leta 1949 (ukaz prosvetnega ministra št. 5113 L) prepovedale otrokom slovenskih optantov obisk šol s slovenskim učnim jezikom. Seveda so te šole, kakor vsi slovenski učni zavodi v Italiji sploh, še vedno provizoričnega značaja, ker je njihov obstoj samo dejansko priznan, ni pa uzakonjen z ustreznimi pravnimi normami (na to vprašanje se bomo še vrnili, ko se bomo dotaknili šolskih razmer na Tržaškem). Šolstvo pa je tudi edino, kar so oblasti priznale slovenski etnični skupini kot celoti, medtem ko za sedaj dosledno zavračajo njihove zahteve glede priznanja drugih manjšinskih pravic. Če se omejimo na dva najnovejša dogodka. Goriški prefekt dr. Nitri je 15. novembra 1960 razveljavil sklep o dvojezičnih napisih doberdobske občine, ki je docela naseljena s Slovenci.

JANKO JERI
DRAGO DRUSKOVIC

(Nadaljevanje sledi)

S poti po Kanalski dolini

Stara slovenska vas - Žabnice odraz propadajočega kmetijstva

Med imeni na grobovih le še nekaj čistih slovenskih, ostala so ponemčena kot so v Benečiji poitalijančena

Moj zadnji članek govori o turističnih Žabnicah na obeh straneh glavne ceste, ki pa same po sebi niso zanimive, ker imajo mednarodni značaj, kakor sploh vsa turistična središča. Mnogo zanimivejše, posebno za primorske Slovence, so domače Žabnice, ki se razprostirajo od glavne ceste v navpični smeri do podnožja visoke gore, njih prirodnega zavetja. Vrhovi gor v zaledju Žabnic se dvigajo vedno više in više, od 625 m do 932, 1002 in slednjič na Ojstrnik na današnji italijansko-avstrijski meji, 1241 metrov nad dolino, ki leži pri Žabnicah 811 metrov nad morjem. Prav na zgornjem koncu vasi sta pokopališče in cerkev, od koder se uživa prekrasen razgled na vas in tukaj najbolj odprto in zračno Kanalsko dolino ter, južno od nje, pa gorske velikane v skoraj pravilnem četverokotu med Kanalsko dolino in dolinami Bele, na zapadu, Reklanice na jugu ter Zilice na jugovzhodu in vzhodu, z njih kraljem, 2754 m visokim Montažem po katerem je pred prvo svetovno vojno tekla meja med Italijo in Avstrijo.

Ko sem že prišel do pokopališča, sem stopil noter, ker so me zanimali napisi na grobovih. Vsa pokopališča na naši zapadni jezikovni meji imajo nekaj skupnega: napisi na grobovih so skoraj izključno v tujem jeziku, v Beneški Sloveniji so italijanski, v Kanalski dolini pa nemški, tukaj v Žabnicah moraš dobro pregledati vse pokopališče, da stakneš tudi nekaj slovenskih napisov. Slovenski priimki so seveda v Beneški Sloveniji poitalijančeni, v Kanalski dolini ponemčeni, nekateri pa kar enostavno prevedeni na tuj jezik. Zelo sem radoveden kako bi na pr. spačili kongoškega Lumumba ako bi ga slučajno pokopali v Žabnicah.

Še neko drugo skupno značilnost imajo pokopališča na naši zapadni meji, in sicer mnogo zapuščenih in popolnoma zanemarjenih grobov, na kar pa nisem poprej obračal posebne pozornosti: na žabniškem pokopališču pa sem se spomnil, da sem videl mnogo takih grobov tudi v Beneški Sloveniji, kjer sem videl tudi mnogo zapuščenih hiš po vaseh. Zanemarjeni grobovi, pomenijo, da ni od dotičnih rodbin več nikogar v vasi, ki bi se brigal za grobove, kar potrjujejo zapuščene hiše in da so tam pokopani za nas dvakrat mrtvi, ker so razen njih izumrle tudi njih družine, ki so se izselile v tujino.

Obupni gospodarski položaj kmetov skušajo zdraviti z raznimi tešilnimi sredstvi, kot so podpore za moderna gnojišča in hleve za izbrane bike, ter za nove trtne nasade itd. Kaj pa naj pomaga vse to, ko se morajo danes kmečki pridelki in surovine, ako jih primerjamo z industrijskimi izdelki, prodajati 40 odstotno bolj poceni, kot pred osemdesetimi leti. Poseben urad Zveze narodov je namreč ugotovil, da se je pred 80 leti z isto množino pridelkov ali surovin moglo kupiti 40 odstotkov več industrijskih izdelkov kot danes, kar pomeni, da morejo za iste dohodke kmetje, ribiči, rudarji, gozdni delavci in sploh delavci, ki so zaposleni pri pridobivanju surovin, skoraj polovico več delati kot nekdaj. Kmet na pr., ki je pred 80 leti z izkupičkom enega hektolitra vina lahko kupil obleko, mora danes, ako si hoče kupiti obleko, prodati 140 litrov vina. Cena pridelkov in surovin padajo torej v primeri s cenami industrijskih izdelkov, in to ne samo v nekaterih deželah, temveč po vsem svetu. Posledica tega je, da postaja nekdaj težki položaj kmetov vedno bolj obupen. Nič čudnega ni torej, da kakor povsod drugod, tudi v Kanalski dolini zapuščajo kmetje svojo zemljo in domačijo. Z gospodarskega gledišča ni to sicer nobena nesreča, ker kakor trdi znana pesem, «Povsod se da živeti, kdor poguma kaj ima, ali — samo v domači zemlji sveti sreča je doma». Iz teh nekaj besed odseva vsa tragika današnjega kmeta, še več, vsa tragika sodobnega človeštva, ki beži iz svoje prirodne zelene domovine v peklenska velemesta, kjer ne živi več v pravem pomenu besede, ampak le životari in polagoma izumira. Nekdaj so skrbele nalezljive bolezni in druge katastrofe, da se človeštvo ni preveč razmnožilo, danes pa kaže, da so to nalogo prevzela velemesta. Vasi izvažajo svojo človeško «nadprodukcijo» v mesta, kjer jo višja kultura omehkuži in izloča.

V take misli sem bil zatopljen, ko sem iskal slovenske napise na pokopališču v Žabnicah. Vendar ne mislite, da so me te misli žalostile, videl sem le kako se priroda porogljivo smehlja človeški modrosti, ki bi jo hotela prepetnajstiti. «Jaz sicer že skrbim za to — nam pravi priroda — da izgine vse, kar je staro in da se nobeno živo bitje preveč ne razmnoži, toda skrbim tudi za vedno novo življenje.» Jaz sem to novo življenje seveda našel tudi na žabniškem pokopališču. Grobovi so in spomeniki tudi, le smrti nisem videl nikjer, novo življenje klije povsod, rastlinsko in živalsko, na milijarde in milijarde živih bitij. Življenja ni mogoče uničiti; pridejo kobilice in požrejo vse do zadnje bilke, nakar seveda tudi one same poginejo. Potem pa začne trava na novo in še bujnejše rasti, kjer so trupla kobilic pognojila zemljo, in življenje gre naprej; vedno in povsod, tudi za narode, tudi v Žabnicah in po vsej Kanalski dolini. Kobilice naj le žrejo dokler se ne nažrejo. Ni daleč čas, ko bo ljudstvo izvojevalo svojo večtisočletno borbo proti izkoriščanju in tiranstvu in tedaj bo tudi naša njiva na novo zazelenela. In do tedaj? Do tedaj se bomo borili, saj je vendar zmaga le pretveza za borbo, ki je naš element, brez katerega ni pravega življenja.

DRAGO GODINA

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Livio Rosignano

Livio Rosignano je eden izmed onih slikarjev povojne dobe, ki jih vedno pogosteje srečujemo na raznih razstavah. Ob vsakem takem srečanju pa bo oni, ki pazno zasleduje njegov razvoj, opazil kako se postopoma dviga njegova umetniška raven. Na sedanji razstavi, ki jo je priredil v občinski galeriji, je ta raven dosegla že tako višino, ki zadovoljuje tudi bolj zahtevne ljubitelje impresionističnih podob. Izraznemu stilu bolj zmernega impresionizma ostaje namreč Rosignano zvest skozi vse obdobje svojega razvoja, izpopolnjuje ga vsestransko v tehničnem kot barvnem oziru za podajanje svojih močno lirično občutenih pokrajin, zamišljenih portretov in drugih slik s figuralno zasnovo. Četudi močan v pokrajinah, se Rosignano ne omejuje samo na to zvrst slikanja, temveč ga zanima tudi prikazovanje preprostih ljudi pri njih delu in počitku. Posebno dobro sta podana pivca in zadimljeno gostinsko ozračje v sliki «Osebe v krčmi». «Portret v rdečem» in «Deklica v modrem» očrtujeta dobre slikarske kakovosti brez lepotnega laskanja, ki se ga poslužujejo tako radi povprečni portretisti. V pokrajinah je Rosignano bolj nevtralen, ne daje posebne prednosti določenemu tipu pokrajine. Kras, kamniti Kras ali sočnejše nižine obmorske brežine in tudi predmestna slikovitost. Vse ga zanima, kar je pač lepo. Posebno mojstrsko je obdelan vtis «Krajine v megli».

Iz Rosignanovih slik pronica v splošnem neka poštenost umetniškega hotenja in dela ter stremljenje k višji popolnosti slikarskega izraza. Rosignano ne ljudi prepestro barvno lestvico. Njegova paleta je bolj umerjena, polna zasanjanih tonov s pravilno razmeščenimi poudarki svetlob.

Filatelija

Znamke FLRJ v letu 1961

Emisijski načrt za leto 1961 Jugoslovanske direkcije pošt je naslednji, v kolikor ne bo uskočila kakšna dodatna izredna emisija:

1. Dvajsetletnica vstaje (1941-61) bo obsegala 5 vrednost na katerih bodo upodobljeni obstoječi spomeniki v raznih krajih Jugoslavije. Osnutki slikarja M. Zlamalika; tiskala bo znamke švicarska tiskarna Courvoisier.
2. Jugoslovanska flora (verjetno 1. maja) bo obsegala, kakor ostale, 9 vrednot. Osnutek in tisk kakor pod 1.
3. Jugoslovanska folklora bo obsegala 6 vrednot kolikor jih je imela prva emisija. Znamke bo v treh ali štirih barvah tiskala Beograjska tiskarna bankovcev. Osnutki Zdenke Sertč.
4. Serija 9 vrednot «Turistični kraji» bo v formatu kakor je bila prva. Osnutke je izdelal D Gorbunov. Tiskane bodo kakor pod 3.
5. Prvi teden v maju običajni letni R. K.. obvezna in porto po 2 din.
6. Teden otroka kakor vsako leto v prvem tednu oktobra z obvezno in porto po 2 din.

Tudi emisije pod 2, 3, 4 in eventualne izredne bodo nosile na vsaki znamki v počastitev vstaje letnici 1941-1961.

Naj dodamo k tem vestem še to, da prinašajo letošnji svetovni katalogi bolj občuten porast cen jugoslovanskih znamk, kakor v prejšnjih letih in temu je vzrok večje zanimanje za jugoslovanske znamke v svetu filatelistov.

S. M.

Prejeli smo

BULLETIN. What's new in Czechoslovak Science. November-December 1960, Praha.

Bohumil Erben - Jaromir Marik, L'ASSICURAZIONE SOCIALE. Cecoslovacchia 1. Orbis. Praga 1960.

Dott. Karel Sourek, L'ASSISTENZA SANITARIA. Cecoslovacchia 3. Orbis. Praga 1960.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Naporen dan in poln skrbi. Če morate kaj resnega sklepati, preložite to raje na jutrišnji dan. Ne bodite ljubosumni.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Čeprav boste imeli danes dela čez glavo, bodo materialni uspehi tega zelo majhni. V strahu boste za neko osebo, ki vam je zelo pri srcu.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ne razmetavajte energije v delu, ki vam ne bo dalo kdove kakšnega zadoščenja. Oseba, s katero ste se skregali, si želi pomirjenja.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Nepričakovane priložnosti bodo prinesle izboljšanje v vaših gospodarskih razmerah. Tudi v čustvenih zadevah nepričakovano izboljšanje.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Malo počitka vam ne bo škodovalo. Preveč ste imeli te dni opravkov in marsikaj vam bi lahko šlo narobe zaradi živčne napetosti.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Odložite za poznejši čas vsako delo, ki bi ga trenutno ne zmogli. Bolje bo, če se boste težjega dela lotili z bolj mirnimi živci.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Stike, ki ste jih z nekom nekoč izgubili, spet obnovite, ker bi vam sedaj mogli odlično pomagati. Nekdo od vaših bo moral na pot.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Bodite previdni in se ne zaletavajte. Zvezde vam ne kažejo najbolje. Ne zanemarjajte družinskih odnosov. Glavobol.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Ne odlašajte na jutri, kar lahko storite danes. Nakazuje se vam zelo plodno delo. Nekdo se vam bo kar vsiljeval.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Možno zelo plodno sodelovanje. Bodite potrpežljivi. Zelo veliko uspehov boste imeli v novi ljubezni. Prijetno pismo.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V vsakdanjem delu majhna novost, ki bo pa blagodejno vplivala na vaše razpoloženje. V čustvenih zadevah boste doživeli razočaranje.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Potrebovali boste pomoči. Ne vztrajajte na isti poti, ker je zaman. Neka oseba se zelo zanima za vas. Pazite, da je ne razočarate.

RADIO TELEVIZIJA

Sobota, 4. februarja 1961

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.45: Vrtiljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Dobrodošle! Plošče prvič v-odaji; 14.45: Mali ansambli; 15.30: «Trije smehljaji nadangela Mihaela», po povesti Leva Nikolajeviča Tolstoja; 16.25: Kavarniški koncert; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Radijska univerza: Ivan Artač: Razvoj Evrope; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Brahms: Rapsodija za alt, opus 53 koncert violinista Petroviča; 19.20: Italijanski akvarel; 20.00: Sport; 20.40: Zbor «Slava Klavora»; 21.00: «V hribih», radijska igra, ki jo je napisal Edvard Martinuzzi, nato Orkester Alberto Casamassima; 22.00: V ritmu in melodiji.

Trst

12.25: «Tretja stran»; 14.20: Simfonični koncert p. v. Otmana Feuermutza; 15.10: Biagio Marin: «Oglejska bazilika in njeni mozaiki»; 15.25: Zborovsko petje.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lahka glasba; 13.40: Popevke in ritmi; 14.30: Primorski tednik; 14.45: Gershwynove melodije; 15.30: Domače popevke; 15.55: Lahka glasba; 16.00: Dunajske melodije; 16.30: Dogodki in njih odmevi; 16.45: Chopin-recital; 17.00: Izbrali ste...; 17.40: Jazz cocktail; 18.00: Prenos RL; 19.00: Poje Fausto Cigliano; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Operetna glasba; 9.30: Dopoldanski koncert; 11.00: Radijska šola; 11.30: Pojo Christian, Latilla, Lojacono itd.; 12.00: Moderne neapeljske pesmi; 13.30: Mali klub; 15.15: Haumpton in njegov orkester; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Oddaja za bolnike; 17.20: Italijanska folklorna glasba; 17.40: Jutrišnje športne prireditve; 17.55: Knjige tedna; 18.10: Nastanek umotvora; 18.25: Izžrebanje loterije; 18.30: Tedenski literarni pregled; 20.00: Vesele pesmi; 21.00: Magična flavta; 21.25: Radijska igra Johna Mortimera: «Reci mi lažnik»; 22.45: Radijska pošta; 23.15: Kolesarske dirke v Milanu.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: «Rešeto»; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.45: Moda; 14.00: Kavbojska in ciganska glasba; 15.00: Baletne skladbe; 15.40: Italijanske narodne pesmi; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Auditorium; 17.30: Eno uro s pesmijo; 18.35: Plešite z nami; 20.30: Verdijeva opera «Otello».

III. program

17.00: Skladbe za klavir in orkester R. Schumanna in M. Ravella; 18.00: Od kolonije do samostojnosti: «Etiopija»; 19.30: Skladbe A. Berga in A. Schoenberga; 19.15: Kriminalnost v Italiji; 19.30: Skladbe J. P. Sweelincka; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Koncert p. v. E. Kurtza, na programu Haydn, Leclair in Šoštakovič.

Slovenija

8.05: Glasba ob delu; 8.30: Virtuozne skladbe za violino; 8.55: Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.25: Melodije za vse; 10.15: Zoltan Kodaly: Hary Janos simfonično suita; 10.40: Angleščina za mladino; 10.55: Glasbena medigra; 11.00: Po svetu jazza; 11.30: Pionirski tednik; 11.50: «Otroci izbirajo pesmice»; 12.00: A ća ća kažu moncka dva; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Zabaven opoldanski spored; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Odmevi z naših planin; 13.50: Od arije do arije; 14.20: Sport in športniki; 15.40: S knjižnega trga; 16.00: Zvoki iz daljnih dežel; 16.25: Iz najnovejšega repertoarja Jugotona; 16.40: Moški komorni zbor iz Celja; 17.15: Po kinu se dobimo; 17.45: Češki plesni orkester; 18.00: Jezikovni pogovori; 18.15: Joseph Haydn: Koncert za trobento in orkester; 18.30: Pozdrav z gora; 18.45: Okno v svet; 20.00: Trobenta, bas in klarinet; 20.20: Michael Brett: Georgeu se zmerom kaj primeri; 21.00: Poslušaj in povej nam!; 22.15: Oddaja za naše izseljence; 23.05: V plesu do polnoči.

Ital. televizija

13.00: TV šola; 17.00: TV za najmlajše; 18.30: TV dnevnik; 18.50: Človek in knjiga; 19.55: Teden v svetu; 20.08: Sedem dni v parlamentu; 20.30: TV dnevnik; 21.15: «Zimski vrt» ali pevsko-glasbeni program; 22.30: Kolesarske dirke v Milanu; 23.15: TV dnevnik.

Jug. televizija

Graz 13.55: Mednarodno smučarsko tekmovanje — Evrovizijski prenos iz Badgasteina. Italija 17.00: TV za otroke. Zagreb 18.00: Oddaja za otroke — Heidi — prenos dela J. Spyrija iz Zagrebškega dramskega gledališča. Beograd 18.45: Nevarnost je moj poklic — serijski film; 20.00: TV dnevnik; 20.30: Sanremo 1961 v interpretaciji naših pevcev — glasbena oddaja. Zagreb 21.30: Serijski film. Italija približno ob 22.00: Zimski vrt — drugi del glasbene oddaje; 22.30: Prenos športnega dogodka (do 23.15).

Tržaški dnevnik

Vreme včeraj: najvišja temperatura 8.8, najnižja 6, ob 19. uri 7.8 stopinje, zračni tlak 1000.5 se dviga, veter 1 km zahodnik, vlage 80 odst., nebo 6 desetin pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 9.2 stopinje.

Danes, SOBOTA, 4. februarja
Bojana
Sonce vzide ob 7.24 in zatone ob 17.15. Dolžina dneva 9.51. Luna vzide ob 21.03 in zatone ob 9.04
Jutri, NEDELJA, 5. februarja
Agata

Sestanek odbora trgovinske zbornice

Učinkovito in vzajemno sodelovanje med gospodarstveniki Trsta in Slovenije

Trgovinska zbornica je že imenovala posebne odbore za proučevanje vprašanj, o katerih so razpravljali v Ljubljani - Dr. Caidassi o svojem nedavnem potovanju v Rim

Včeraj je predsednik tržaške trgovinske zbornice doktor Caidassi obvestil odbor o delovanju raznih njegovih članov. Še posebno je obravnaval zadnji sestanek na trgovinski zbornici Slovenije v Ljubljani, kjer sta sprejem in pozitivnost predloženih argumentov potrdila duh učinkovitega vzajemnega sodelovanja.

Dr. Vatta je sporočil, da so po ljubljanskih razgovorih že storili korake, da bosta tržaška delegacija italijansko-jugoslovanske zbornice iz Milana in ljubljanska delegacija jugoslovansko-italijanske zbornice iz Beograda skupno proučevali možnosti za razširjenje in novo ureditev kontingentov izmenjave. Predsednik je dodal, da so imenovali tudi za vprašanje izmenjave električnega toka poseben odbor strokovnjakov, izbranih med proizvajalci in potrošniki. Podobno so poskrbeli tudi za važno vprašanje cestnih zvez.

Dr. Rustia Traine je nato poročal o letalskih zvezah med Avstrijo, Italijo in Jugoslavijo, o čemer so tudi govorili v Ljubljani. Med pokrajinsko turistično ustanovo in tržaškem velesejmom so bili navezani stiki za sodelovanje z ljubljanskim velesejmom in za olajšave v gibanju oseb na obmejnih področjih z zaželenimi razširitvami na važnejša turistična področja.

Predsednik Caidassi je nato poročal o svojem nedavnem potovanju v Rim, kjer se je razgovarjal s Piccionijem in Delle Fave o znanih splošnih tržaških vprašanjih, o katerih so pozneje podrobneje razpravljali pri predsedniku IRI inž. Petrilliju in predsedniku Fincantieri Tupiniju. Glavni predmet razgovorov so bile ladjedelnice CRDA, naročila ladjedelnicam in načrt za obnovo Ilve. Odbor trgovinske zbornice je nato konkretiziral nekatere načrte za bodoče delo.

—«»—

Nekoliko drugačno stališče poslanca KD

V Rimu je tridentinski poslanec Krščanske demokracije Berloffa realistično govoril rimskemu univerzitetnemu predstavniškemu organu o položaju v Južni Tirolski in študenti so sprejeli njegove umirjene besede s ploskanjem razen običajne skupine fašistov. Berloffa je študentom dejal, da se je treba odreči oguljenim geslom ter obravnavati vprašanje Južne Tirolske v znamenju solidarnosti in demokracije.

Poslanec je dejal, da je tesno povezan s tridentinskim prebivalstvom, ter da zato tudi sam živo doživlja dogodke ter je pri tem izrekel besede, ki lahko veljajo po analogiji tudi za nekatere seveda manj pomembne plati tržaškega položaja. Opozoril je študente, naj ne govore o mejah, ker tega vprašanja sploh nihče ne načenja. Le tisti, ki vedno omenjajo meje, prispevajo k temu, da se končno to vprašanje tudi postavi.

Demokratični krogi, pravi agencija «Giulia», pripominjajo, da se nekatere besede poslanca lahko primerjajo na nekatere notranje zadeve v tržaškem položaju, katerih kočljiva narava res skrbi vse tiste, ki so na odgovornih mestih. Isti krogi tudi pripominjajo, da je strah o «smrtnih nevarnostih» dandanes brez vsake podlage.

—«»—

Obmejni promet v januarju

V januarju je šlo čez tržaške bloke na sosedna jugoslovanska področja in prišlo z njih 388.000 oseb, od katerih 180.000 Tržačanov in 208.000 Jugoslovanov. Čez škofijski blok je šlo 187.000 oseb, skozi Fernetiče 130.000. V primerjavi z lanskim januarjem se je zvišalo število prehodov za 20 tisoč. Na petih mednarodnih prehodih je prešlo mejo s potnimi listi 49.000 oseb.

Evropska vzajemnost tudi v slovenščini

Kakor smo že pred dnevi poročali, bodo v ponedeljek učenci in dijaki na vseh šolah pisali nalogo o evropski vzajemnosti. Prvotno so vodstva slovenskih šol dobila navodilo, da morajo tudi na slovenskih šolah učenci in dijaki pisati nalogo v italijanščini, kar bi bilo nesmiselno in ne vzgojno. Včeraj dopoldne pa so na nekaterih šolah sporočili dijakom, da je prišla okrožnica, ki pravi, da dijaki lahko pišejo nalogo v slovenščini ali italijanščini, kakor pač hočejo.

Po tej okrožnici bi slovenske naloge tekmovale le za nagrado v krajevnem merilu, medtem ko bodo naloge v italijanščini poslali v Rim, kjer bodo prišle v poštev skupno z nalogami iz vseh italijanskih šol. Slišali smo tudi, da bodo baje najboljše naloge v slovenščini prevedli v italijanščino in jih poslali v Rim.

Pristojne šolske oblasti so torej uvidele, da ne bi bilo pravično siliti slovenske učence in dijake, naj pišejo nalogo o evropski vzajemnosti v italijanščini. Pripomniti pa moramo, da imajo slovenski učenci in dijaki, kakor tudi slovenski šolniki, pravico, da naloge v slovenščini tekmujejo v vsedržavnem okviru.

Kaj pravijo statistični podatki

V Bazovici vedno manj domačega prebivalstva

Za kmeta je bilo lansko leto vse prej kot ugodno
Uspel roditeljski sestanek in dva občna zbora

Preteklo leto ni bilo dobro ne za kmeta ne za meščana. Vreme nam ni bilo naklonjeno saj smo imeli 136 grdih deževnih dni, ki niso dopuščali kmetu delati na polju in niti meščanu, da bi se sprehodil in naužil svežega zraku. Poleg teh deževnih dni je bilo še 28 dni burje, 61 oblačnih dni, 9 dni močne megle in samo 132 sončnih dni. Tako mokro in vlažno vreme je povzročilo marsikatero nezgodo. Pri nas je bil najbolj prizadet kmet, ker je tako vreme vplivalo na razvoj glivic, ki so povzročile močno gnitje krompirja. Nekateri kmetje so pustili krompir kar na njivi, da je tam segnil. Za tekoče leto bo treba dobiti zdrav in dober semenski krompir in po možnosti menjati njivo. Torej ne saditi v njivo, kjer je lansko leto rastel in gnil krompir.

Tudi sena je bilo zelo malo. Ljudje so se že bali, da bo treba prodati živino, ker bo zmanjkala krma. Kmeta je rešila otava, ki jo je bilo v lanskem letu na pretek.

Zelo tragično pa je gibanje prebivalstva v vasi. Menda je po vseh naših vaseh enako. Povsod se opaža močno upadanje domačinov. Lani je bilo v Bazovici 756 prebivalcev v 196 družinah (od teh 714 domačinov). Od leta 1959 nas je 32 manj. Rojstev je bilo 8, smrti 12, porok pa 10. Tu je bolje, da ne govorimo o šolskih otrocih, pri katerih so številke kar katastrofalne in je bolje, da o tem molčimo. Omeniti pa moramo, da je bil preteklo nedeljo zelo uspel roditeljski sestanek, ki se ga je udeležilo 32 mater. Na sestanku so reševali vzgojne probleme, ki jih je razvijala učiteljica Nerina Švab. Učiteljica je skušala prikazati, kako se da usmeriti otroka v današnje moderno življenje, ko se od njega veliko zahteva, čeprav je malo pouka.

Sestanek je imel polno pozitivnih strani, čeprav se ga ni udeležil niti en sam oče in čeprav dobivajo otroci doma vzgojo tako od matere kot od očeta.

Dve najmočnejši organizaciji v vasi sta imeli svoja občna zbora: Zavarovalnica goveje živine in Pogrebno podporno društvo. O zavarovalnici je dnevnik obširno poročal in nam natanko povedal vse o več kot polstoletnem delovanju. O 52. občnem zboru Pogrebnega društva pa bi rekli sledeče: v odsotnosti obolelega predsednika je zbor vodil podpredsednik Miro Križmančič. Iz tajniškega poročila smo povzeli, da je odbor imel 5 rednih sej, da ima ustanova 264 članov, ki so bili v preteklem letu vsi zelo agilni, ker so dogradili s prostovoljnim delom svoje lastno skladišče in društveno pisarno.

SE ENKRAT MACARIO

«Ti ubogi bogataši»

«Ti ubogi bogataši», trodejanka Giacinta Galline in Enza Duseja, močno zaostaja za «Okni na Pad», s katerimi se je Macario najprej predstavil tržaškemu občinstvu z gledališko vlogo. In tako je bila tudi igra samega Macaria nekoliko prisiljena, to se pravi, da je bilo treba komičnost loviti v bolj ali manj posrečenih dovtipih. S tem je postal Macariov Gigi kar preveč karikiran in manj verjeten, medtem ko je bil don Felice Cavagna istega igralca v prvi komediji, (s katero se namerava Macario tudi v nedeljo posloviti), zares pravi tip. Da je delo živahno teklo, je mnogo pripomogel tudi Carlo Campanini (Bernardo Bernardi) z Wilmo Casagrande, ki je bila to pot spet njegova žena (Clara). Njuna hčerka in Gigijeva žena je bila še dovolj prepričljiva Angelo Angela Cavo, medtem ko je drugo hčer igrala Isabella de Yodi (nepozabna Teresina v «Oknih na Pad»). Podobno vlogo kot zadnjič je imela Maria Teresa Vianello. Nastopili pa so še Cesare Bettarini, Leo Gavero, Giulio Platone, Rosetta Pedrani in Nuccia Galimberti.

—«»—

Nezgoda na ladji «Iris»

Med delom na palubi ladje «Iris» v Novem pristanišču se je včeraj popoldne ponesrečil 41-letni Mario Bressanutti iz Ulice San Nicolò 8. Padel je s skladovnice lesa in si verjetno zlomil gleženj desne noge. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti od 10 do 30 dni.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 4. t. m. z začetkom ob 19.30 in jutri 5. t. m. z začetkom ob 16. uri film

Roman revnega mladeniča

(Il romanzo di un giovane povero)

LEPSI OD OSTALIH PLESOV BO TRETJI

Lila ples

ki bo danes 4. febr. v dvorani na stadionu «Prvi maj» ob 21.30 in bo ostal starim in mladim v prijetnem spominu!

Igral bo orkester Nardin

Vstop izključno z vabilom

Rezerviranje miz od 19. do 21. ure na sedežu PD «Ivan Cankar», Ulica Montecchi štev. 6/III.

Slovensko gledališče v Trstu

V soboto, 18. t. m. ob 18. uri v Avditoriju v Trstu

premiera

PAVEL GOLIA

SNEGULJČICA

V nedeljo, 5. februarja ob 19.30 v Drami v **Mariboru**

in v ponedeljek, 6. februarja ob 19.30 v Drami v **Ljubljani**

EUGENE JONESCO

STOLI

Slovensko gledališče v Trstu

Sneguljčica in sedem škratov

vabi na

OTROŠKO PUSTNO RAJANJE

v nedeljo 12. februarja v dvorani na stadionu «Prvi maj»

Pričetek ob 15.30!

GLEDALIŠČA

VERDI

Komična skupina Mac[...] priredi danes ob 21. uri [...] «Ti ubogi bogatini» Galline [...] novi priredbi Enza Duseta. Jutri ob 17. uri se bo s[...] pina poslovila od tržaške [...] blike s ponovitvijo predst[...] «Okna na Pad».

Prihodnji torek pa bosta [...] stopila Gino Cervi in Ma[...] mo Girotti z novim del[...] Jeana Anouilha «Becket in [...] gov kralj».

Danes zvečer prodaja vst[...] nic pri gledališki blagajni.

TEATRO NUOVO

Drevi ob 21. uri šestna[...] predstava Shakespearove [...] «Dvanajsta noč» brez abon[...] ja. Cene 650, 450 in 250 lir. Jutri ob 21. uri bodo p[...] vajali za univerzitetni [...] matografski center film «[...] zorje slave» S. Kubricka.

KINO

Fenice 15.00 «Zivela Italija», [...] mancolor, Renzo Ricci, [...] Stoppa, Giovanna Ralli, [...] Louise.
Excelsior 15.00 «Veliki diktator» Charles Chaplinov velefilm. Zgodba navadnega zemljana.
Filodrammatico 16.00 «Lovci [...] doto», Lauretta Masiero in [...] berto Lionello. Film, ki ni [...] povedan nikomur.
Grattacielo 16.00 «Presenetljiv [...] voj», Yul Brynner, Mitzi G[...] nor.
Arcobaleno 16.00 «Stremuh [...]» Marisa Merlini in Aroldo T[...] ri. Prepovedano mladini.
Supercinema 16.00 «Mandarin [...] Tea», Walter Chiari, Sa[...] Mondaini, eastmancolor.
Alabarda 15.30 «Prehod Re[...] Nagrajen v Benetkah. Prep[...] vedano mladini. Zadnji dan.
Aurora 16.30 «Veliki plen».
Capitol 16.00 «Pisma samost[...] novinke», Pascale Petit, [...] Paul Belmondo, Massimo G[...] ti. Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.30 «Popoln zločin» [...] technicolor, Grace Kelly, R[...] Milland.
Cristallo 16.00 «Po prstih» A[...] thony Perkins.
Impero 16.00 18.30 21.30 «Ve[...] ribič».
Italia 15.30 «Prehod Rena» Nagrajen v Benetkah. Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Massimo 16.00 «Operacija con[...] dosov», technicolor, Dirk [...] garde, Akim Tamiroff.
Moderno 16.30 Filmski igralec [...] berto Sorrentino v reviji «[...] sossessione». Na platnu [...] dobne, toda lepe».
Astra 16.30 «Pod desetimi [...] vami».
Astoria 16.00 «Portret v črn[...]» technicolor, Lana Turner, S[...] dra Dee.
Vittorio Veneto 16.00 «Prek[...] in junaki», John Fordov [...] film, F. Hunter.
Marconi 16.00 «Viharni ve[...]» technicolor, Carroll Baker, V[...] torio Gassman.
Ideale 16.00 «Toklo ponoči», c[...] mascope, technicolor.
Savona 16.00 «Pohujšanje [...] soncem», technicolor, Sandra Dee in Richard Egan. Prepovedano mladini.
Odeon 16.00 «Il Mattatore», V[...] torio Gassman, Annamaria [...] rero.

RAZNA OBVESTILA

Prosvetno društvo «Igo Gruden» v Nabrežini vabi Nabrežince in okoličane na predpustno zabavo s plesom, ki bo danes 4. februarja t.l. ob 21. uri v dvorani prosvetnega društva v Nabrežini. Igral bo orkester. Za prigrizek in pijačo poskrbljeno.

IZLETI

Smučarski izlet SPD v Trstu v Crni vrh

Slovensko planinsko društvo priredi jutri, dne 5. februarja, smučarski izlet v Crni vrh. Informacije in vpisovanje v Ulici Geppa 9-II. nadstropje v dnevnih urah. Snežne razmere so ugodne, 40 cm snega pršiča, 2 stopinji pod ničlo.

Slike, ki jih je posnel M[...] rio Magajna 28. januarja [...] plesu v dvorani na stadi[...] «Prvi maj» so danes na o[...] v Tržaški knjigarni, Ul. [...] Frančiška 20.

Vprašanja v občinskem svetu

Prenočišča ECA se morajo izboljšati
Slabe plače uslužbencev šolskih kuhinj

Nezadovoljstvo staršev z izmenami pouka v osnovnih šolah
Družinske doklade uslužbencev krajevnih ustanov

Na zadnji seji tržaškega občinskega sveta so bila na vrsti tudi številna vprašanja občinskih svetovalcev. Svetovalec PSI dr. Pincherle je ponovno opozoril občinski svet na vprašanje štirinajstih dnevnih izmen pouka v osnovnih šolah, to je zjutraj in popoldne, kar je povzročilo veliko nezadovoljstvo staršev. Ko je prvič postavil to vprašanje v občinskem svetu, je dr. Pincherle dejal, da so ob uvedbi takih izmen zagotovili staršem, da bodo le začasne ter da se bo šolski skrbnik dokončno odločil, ko se bo o tem izrekla tudi posebna komisija učiteljev in pediatrov. Poskus traja že štiri mesece in prebivalstvo mu odločno nasprotuje. Vendar so stvari ostale pri starem. V zadnjih dneh se je zaradi tega razširila vest, da namerava šolsko skrbništvo spremeniti te izmene v tedenske, kar bi seveda ne izboljšalo položaja. Dr. Pincherle je vprašal odbornika Gridellija, kaj je ukrenila doslej omenjena komisija.

Odbornik Gridelli je odgovoril, da je šolski skrbnik že sklical omenjeno komisijo, ki je izrazila svoje mnenje. Komisija se bo ponovno sestala, ko se bo vrnil šolski skrbnik, ki je sedaj odsoten.

Isti svetovalec je vprašal župana in pristojnega odbornika, kaj namerava storiti občina v najbolj mrzlih dneh za tiste brezdomce, ki prenočujejo v prenočiščih ECA in ki morajo zjutraj takoj na cesto ter se lahko vrnejo v prenočišča šele zvečer. Pri tem je dr. Pincherle omenil, da je med javnimi deli v finančnem letu 1960-1961 občinski svet izglasoval tudi 50 milijonov za izboljšanje omenjenih prenočišč, tako da bi jih opremili tudi z dnevnimi sobami, kjer bi se lahko zadrževali podnevi brezdomci. Izrazil je upanje, da ne ostane vsota le na papirju. Na vsak način naj se omenjenim brezdomcem že sedaj v najbolj mrzlih dneh dovoli, da ostanejo podnevi na hodnikih prenočišč. Gre za kakih 800 ljudi, k. so slabo hranjeni, slabo oblečeni in često tudi bolehni, tako da niso odporni proti mrazu in burji. Omenjena prenočišča spadajo res pod ustanovo ECA, toda občina se mora tudi zanimati zanje, zlasti ker je dolžila omenjeno vsoto za njihovo preureditev, saj gre za najbolj revni sloj tržaškega prebivalstva.

Dve važni vprašanji je postavil tudi svetovalec KPI Calabria, in sicer o zvišanju družinske doklade uslužbencem krajevnih ustanov in o nizkih prejemkih osebja šolskih kuhinj. Glede prvega vprašanja je dejal, da so državnim uslužbencem, ki imajo manj kot 50.000 lir osnovne plače na mesec, zvišali za vsakega družinskega člana, ki je v njihovo breme, družinsko doklado za 1000 lir. Ker veljajo za uslužbence krajevnih ustanov (občin, pokrajin itd.) enake normativne določbe, bi morali tudi njim priznati omenjeno zvišanje. Calabria je vprašal, kaj namerava ukreniti občina glede tega.

Glede uslužbencev občinskih kuhinj je Calabria dejal, da jim niso zvišali plač vse od leta 1948 ter da so jim samo enkrat izplačali 2.000 lir «una tantum». Njihove plače bi se morale ravnati po plačah uslužbencev menz in gostincev, toda doslej so jih vedno zapostavljali. Odbornik za računovodstvo dr. Rocco je dejal, da se občinski odbor strinja, da je treba tem uslužbencem priznati sindikalne plače. Toda ti uslužbenci niso v neposrednem službenem odnosu z občino, katera le upravlja šolske kuhinje na račun prefekture. Ta je dajala v ta namen 66 milijonov lir na leto, sedaj pa je skrčila ta prispevek na 63 milijonov. Zato ni bilo mogoče ugoditi zahtevam uslužbencev. Na zahtevo sindikatov se je občinska uprava obrnila na prefekturo in zahtevala 2,5 milijona za povišek osebju. toda prefektura je to zahtevo gladko odbila. Oglasil se je tudi župan, ki je dejal, da ne bo stvar urejena, dokler ne bo rešeno vprašanje občinske ustanove ENCO, ki bo prevzela v upravljanje tudi šolske kuhinje. Zato je glavno vprašanje odobritev sklepa o ENCO, česar pa prefekturni nadzorni organ še ni storil. Svetovalec Calabria je seveda odgovoril, da ni zadovoljen z odgovorom.

Svetovalec Radich je opozoril občinsko upravo na nevarnost, kateri so izpostavljeni prebivalci hiše št. 74 v Ulici Molino a vento, katere zidovi so razpokani, tako da se mnogo stanovalcev niti ne upa spati v niši. Isti svetovalec je v zvezi z županovim nedeljskim poročilom pri Sv. Jakobu dejal, da Šentjakobčani niso zadovoljni z županovim odgovorom, da pripravljajo za tržnico na Trgu Giuliani nove načrte, tako da bi to zgradili pod zemljo. Prebivalstvo ima občutek, da ga vlečejo za nos. Že mnogo let vključuje občinski odbor to delo v seznam del gospodarskih načrtov, toda nikoli se stvar ne uresniči. Branjevke so izpostavljene burji in mrazu in ob mrzlih dneh sploh ne morejo prodajati.

Odbornik Geppi se je izgovarjal, da ni kriva občina, ker so višje oblasti vsako leto rezale to postavko iz seznama javnih del. Za posojila pa je zelo dolgotrajen postopek. Da ne bi zmanjšali trga, so se sedaj premislili in se odločili, da zgradijo tržnico pod zemljo, tako da spremenijo trg v nekak javni vrt. Seveda bodo odstranili tudi tisti grdi «arabski» stolp, ki kvari sedaj lice trga.

—«»—

Smrt starega zadrugarja

Včeraj so pokopali 86-letnega Luigija Gaiarda. Pokojnik je bil član Delavskih zadrug od leta 1903 in je aktivno sodeloval pri ustanovitvi te velike zadružne ustanove.

Pogreba so se udeležili tudi upravitelji in voditelji ter zastopniki članov Delavskih zadrug.

—«»—

Prekop grobov

Občina sporoča, da bodo v najkrajšem času prekopali kripte in žare na polju XI pokopališča pri Sv. Ani, in sicer od štev. 5473 do 5616, kjer počivajo posmrtni ostanki umrlih in tam pokopanih oseb od 18. decembra 1951 do 6. januarja 1952.

Vsi tisti, ki bi hoteli še naprej ohraniti posmrtne ostanke svojih dragih in jih postaviti v nove žare, naj se zglasijo na oddelku za pokopališča — urad za javna dela — Ul. del Teatro 5-II, soba 36, ali pa v čuvajnici pokopališča, in sicer od 13. marca do 1. aprila.

Sestanek sindikatov ter delavcev AFA in SAIFAC

Danes se bodo sestala tajništva petih sindikatov kovinarjev iz Trsta in Tržiča. Na sestanku bodo nadaljevali proučevanje položaja ter sklepali glede nadaljevanja borbe v ladjedelnicah CRDA.

Delavci podjetij AFA in SAIFAC so nadaljevali svoje obiske pri raznih oblasteh ter jim orisali vzrok sporov z delodajalci. Danes se bodo delavci AFA ponovno zbrali na sedežu stare Delavske zbornice v Ulici Duca d'Aosta ob 9. uri, delavci SAIFAC pa ob 10. uri.

—«»—

Cepljenje živine proti slinavki

Ministrstvo za zdravstvo je poslalo pokrajinskemu veterinarskemu uradu 1.600 doz cepiva, s katerim bodo v prihodnjih dneh cepili govejo živino obmejnih področij proti slinavki. Posebno pozornost bodo posvetili tisti živini, ki gre na pašo ali pa iz drugih vzrokov večkrat čez mejo.

Sedanje cepljenje goveje živine spada v okvir stalnega načrta za borbo proti tej nevarni bolezni, ki se je sedaj precej razširila v sosednih pokrajinah.

—«»—

Vespist v pešca oba v bolnišnico

Po Drevoredu XX. septembra se je včeraj dopoldne peljal z vespo 17-letni vajenec Gianfranco Giorgin iz Ul. Tarabocchia 5. Namenjen je bil v središče mesta, ko pa je dospel do križišča z Ul. Zovenzoni, je povozil 48-letnega Giordana Ipavica iz Ul. Zovenzoni 3. Nato se je še sam prevrnil s svojim vozilom. Z rešilnim avtom so kmalu nato odpeljali v bolnišnico pešca in motorista.

Ipavic je zgubil spomin, pobil in opraskal se je po čelu in nogah ter dobil živčni pretres. Sprejeli so ga na II. kirurški oddelek in se bo moral zdraviti deset dni. Giorgin pa se je pobil in opraskal po rokah in levi nogi ter po čelu. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek in se bo moral zdraviti dober teden.

—«»—

Z vespo v žensko

V Ulici Oriani je včeraj pozno popoldne 30-letni Giuliano Zorzet iz Zgornje Čarbole 464 povozil z vespo 59-letno Alice Strisch s Trga Ospedale 3. Ženska se je pobila in ranila po čelu ter levi nogi. Sprejeli so jo na opazovalni oddelek in se bo morala zdraviti 8 dni.

Po hudi železniški nesreči pri Cassanu d'Adda

Danes pripeljejo z vlakom posmrtne ostanke žrtev iz Trsta, Tržiča in Gorice

Danes dopoldne bodo z brzim vlakom, ki pride na tržaško postajo ob 9.22, pripeljali posmrtne ostanke nesrečnih potnikov iz Trsta, Tržiča in Gorice, ki so zgubili življenje pri železniški nesreči pri Cassanu D'Adda. K brzemu vlaku bodo priklopili pet železniških vozov, v katere bodo položili posamezne krste. V zadnjem vozu bo krsta s posmrtnimi ostanki pokojne Marie Migotto D'Andrea. Ta voz bodo odklopili v San Dona di Piave, od koder bodo nato krsto odpeljali v San Stino. V Tržiču bodo odklopili voz, v katerem bo krsta s posmrtnimi ostanki 72-letne Terese Lerardon vd. Pin iz Tržiča. V Trst pa bodo prispeli trije vozovi, v katerih bodo krste s posmrtnimi ostanki goriškega trgovca Oresta Zitterja in 22-letne študentke Astrid Severi ter 60-letne Sante Maluta por. De Piero, obeh iz Trsta.

—«»—

Da bi plačali glasbene instrumente so hoteli okrasti gostilno

Predsinočnjim je zbudil pozornost karabinjerjev, ki so bili na izvidnici v Ul. F. Filzi, žvenket razbitih šip v Ulici Torrebianca. Pohiteli so in zapazili tri mladoletnike, ki so imeli opravka pred gostilno Friuli, pa so naglo zbežali, ko so jih zagledali. Karabinjerji so zapazili, da je bilo okno gostilne razbito, na tleh pa je ležal vitrih. Medtem ko je prvi karabinjer obvestil svoje poveljstvo, je drugi tekel za mladoletniki in dohitel enega na Korzu, dva pa sta zbežala.

Mladoletnika so odpeljali na poveljstvo karabinjerjev, kjer so ga zaslišali. Tako je povedal imena svojih dveh pajdašev. Povedal je tudi, zakaj so nameravali vdreti v gostilno. Pred dnevi so namreč kupili nekaj glasbenih instrumentov, dali pa so nekaj na račun. Da bi prišli do denarja, so si izbrali omenjeno gostilno, pa se jim je podvig ponesrečil. Zdaj jih bodo prijavili sodišču zaradi nameravane tatvine.

Neznanci so ponoči s ponarejenimi ključi prišli v stanovanje Amelie Fantinel por. Abran v Ulici Gambini 25 in odnesli 50.000 lir v gotovini ter zlatnino v vrednosti 180 tisoč lir. Izkoristili so ugodno priložnost, ko sta bila mož in žena odsotna. Ženska je prijavila tatvino na komisariatu javne varnosti v Ulici Caprin.

Koristni naslovi in tel. številke

Občinski davčni urad: Ulica Nordio 11 — Urnik: od 8,10 do 12. V februarju, aprilu, juniju, avgustu, oktobru in decembru ko zapadejo roki za plačilo davkov, so uradi odprti v dneh od 10. do 18. tudi popoldne, in sicer od 15.30 do 17.30

Anagrafski urad: Ul. A. Diaz št. 25 - 27 — tel. 35-425. Urnik: od 8,30 do 12

Občinski trošarinski urad: Ul. del Teatro 4 — tel. 35-520.

* * *

Gasilci — 22-22
Rdeči križ — Trg V. Veneto — 24-024
Prometna policija — 37-777
Glavna bolnišnica — 93-743
AGFGAT (za okvare): 24-151

V kratkem odpotuje v Prago gospodarska delegacija Trsta

Razpravljali bodo o obnovitvi pogodbe glede tranzita ČSR skozi tržaško pristanišče in se pričakuje, da se bo promet povečal

V kratkem, ko bodo opravljene formalnosti glede potnih listov, bo odpotovala v Prago tržaška gospodarska delegacija, ki ji bo načeloval predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi. V Pragi bodo razpravljali o obnovitvi pogodbe med tamkajšnjim izvoznim podjetjem in med Tržaškimi javnimi skladišči glede prometa ČSSR skozi tržaško pristanišče. Do teh pogajanj bi moralo priti že v začetku januarja, vendar so nastopile nepredvidene zapreke, tako da se je odhod delegacije zavlekel.

Prva pogodba, ki je bila podpisana lani spomladi, je rodila ugodne rezultate, saj je lani dosegel češkoslovaški tranzitni promet skozi tržaško pristanišče skoro dve sto tisoč ton blaga, medtem ko je pogodba predvidevala 150.000 ton prometa. Pričakujejo, da bodo med razgovori v Pragi razpravljali o novih nadaljnjih ugodnostih in zlasti o povečanju prometa, saj je desegel češkoslovaški tranzit pred drugo svetovno vojno skozi Trst skoro 400 tisoč ton in je bil torej znatno višji kot je sedaj.

Sinoči se je na trgovinski zbornici sestala komisija za promet, danes pa se bo sestal izvršni odbor zbornice.

—«»—

Nepreviden deček zadel ob avto

Ko je včeraj popoldne 12-letni Marino Dazzara iz Ulice Torrebianca 4 brezskrbno prečkal ulico blizu svojega doma, je zadel ob avto, ki ga je vozil 22-letni Giacomo Mizzan iz Ulice Dei Porta 4. Dečko je padel in se pobil ter opraskal po desni roki, po čelu in desni nogi. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek in se bo moral zdraviti dober teden.

Pot, ki vodi s pokrajinske ceste v Ricmanje, že nekaj mesecev urejujejo. Ko bodo dela končana — in to ne bo tako kmalu — bo dostop v Ricmanje mnogo boljši. Potem pa bo treba seveda pomisliti na ureditev druge poti, namreč one, ki vodi v Ricmanje izpod Ključa

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNISTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

NAROCNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, nedeljska 40 din — Nedeljska: letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

OD VČERAJ DO DANES

VCERAJSNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	53	176	65
limone	129	147	141
mandarini	59	235	83
jabolka I.	39	135	118
jabolka II.	32	94	83
hruške I.	106	176	129
hruške II.	29	94	36
pesa	65	94	88
artičoke	32	40	35
zelje	53	65	59
cvetača	41	71	53
ohrovt	41	94	71
cikorija	12	41	29
čebula	94	118	100
koromač	47	83	65
razna solata	25	150	106
krompir	21	66	39
rdeči radič	213	438	238
zeleni radič II	150	250	175
zelena	71	235	94
špinača	138	175	163

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec).

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 3. februarja 1961 so se v Trstu rodili 4 otroci, umrlo pa je 6 oseb.

RODILI SO SE: Giorgio Perotti, Paolo Ferluga, Liliana Braicovich, Stefano Battistella.

UMRLI SO: 76-letni Carlo Giacomini, 84-letna Marija Bizjak por. Kalzel, 86-letna Maria Furlan vd. Daris, 81-letna Augusta Bratos por. Lauri, 78-letna Maria Ghersanich-Hartmann vd. Perocco, 81-letni Antonio Maffei.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Biasoletto, Ul. Roma 15; Manzoni, Ul. Settefontane 2; De Colle, Ul. Revoltella 42; Rovis, Trg Goldoni 8; dr. Rossetti, Ul. Combi 19.

Valute

	Trst
dolar	626.25
švicarski frank	145.45
funt šterling	1755.—
francoski frank	126.50
marka	150.50
šiling	24.02
dinar	—.70
marengo	4900.—
zlato	710.—

TUSSET & SIN

KORZO ITALIA 1

EXTRA

R. TUSSET

TRG STARE MITNICE 2

Z VELIKIM USPEHOM se nadaljuje do 28.2. običajna priložnostna prodaja ob koncu sezone

POPUST *na vse artikle* **20%**

NAVADNI IN LUKSUZNI KOVCKI
ZENSKE USNJENE TORBICE
TKANINE IN ZAMETI V VSEH BARVAH
NAJLONOVI IN SVILENI DEZNIKI
DENARNICE
ZENSKI IN MOSKI PASOVI

GOSPODJE

Med obnavljanjem lokala, ki je v teku, se nadaljuje velika razprodaja vseh moških oblačil v podružnici Largo Barriera Vecchia, 1 popust od 50 do 80 odstotkov

GOSPE

ob tej priložnosti izredni popusti tudi za ženska in otroška oblačila

Cavaliero

Dograditev nove občinske palače

Uradi se bodo vselili v poslopje v mesecu marcu

Palača «Costanzi» pa bo dokončana šele v aprilu - Vzroki velike zamude pri gradnji

V kratkem bo po dolgih letih dokončana nova občinska palača, v katero se bodo vselili nekateri občinski oddelki, ki so sedaj zelo od rok, kot na primer matični urad. Ta palača bi morala biti dozidana že mnogo prej, toda jeseni 1959 je napovedalo stečaj gradbeno podjetje, ki jo je zidalo. Kljub temu zavlačevanju pa je vsa zadeva bolj znana zaradi homatij okoli palače «Costanzi», s katero bo nova palača povezana. Palača «Costanzi» je namreč med palačami, ki so zaščitene iz umetniških razlogov, vendar pa je propadala. Nastalo je vprašanje, kako naj bi jo ohranili. Zato so jo skoraj docela podrli in ohranili pročelje in stranske stene, tako da je bil nekako volk sit in koza cela. Palačo so torej temeljito obnovili in jo povezali z novo občinsko palačo ter bo služila tudi občinskim uradom. Pri tem pa se je pripetilo, da so bili načrti nepopolni in da so morali tudi v palači marsikaj preurediti, nekaj preurejevalnega dela pa jih še čaka.

Prva napaka je bila ta, da so naredili za tako veliko palačo samo en vhod, čeprav so si lahko predstavljali, kakšen naval bo ob urah, ko prihajajo uradniki na delo in ko odhajajo. Kasneje so se odločili za dva vhoda, pa zopet opustili to zamisel in sklenili, da bodo le razširili edini vhod. Pri tem se zdi zelo čudno, kako se more kaj takega sploh dogajati, ko natančno pregledujejo in nadzorujejo načrte tehnični urad, občinska gradbena komisija in drugi pristojni višji organi. Tudi glede vzrokov stečaja ni bilo vse jasno, saj je podjetje zvračalo krivdo za svoj slabi finančni položaj na zamude pri plačilu del.

No, sedaj bosta obe palači končno vendarle služili svojemu namenu. Glavna dela na novi palači bo novo podjetje dokončalo danes, toda marsikaj bodo morali v notranjosti še preurediti zaradi škode, ki jo je utrpelo poslopje, ker so bila dela dolgo prekinjena.

Za palačo «Costanzi» pa bo treba še nekaj počakati, čeprav se mizarska in pleskarska dela redno nadaljujejo in bodo v nadstropjih dokončana konec marca, medtem ko še niso napravili v pritličju železnih križev v oknih in je treba napraviti tudi še pode. V to palačo se bodo uradi lahko vselili šele aprila. Zaradi omenjenih zamud še niso določili, kateri uradi bodo v pritličju, v nadstropjih pa bo peti občinski oddelek za nadziranje mestnega prometa in živil.

V novi palači bodo v pritličju in v prvih treh nadstropjih pisarne matičnega oddelka, in oddelka za izdajanje dokumentov v zadnjih treh nadstropjih pa pisarne oddelka javnih del, ki se bo preselil iz Ulice Teatro. V sedanjo palačo javnih del v tej ulici pa se bodo vselili uradi oddelka z zdravstvo, ki so sedaj daleč od županstva.

Ker se morata po novem zakonu porabiti dva odstotka izdatkov za gradnjo javnih poslopij za razna umetnostna dela, bodo porabili v palači Costazi poldruki milijon v ta namen. Tega pa ne bodo storili v novi občinski palači, ker so bili načrti zanjo odobreni pred letom 1957, ko je bil omenjeni zakon raztegnjen na naše področje.

—«»—

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Zanimiva kooperacija Koper-Opatija-Pulj

Zavod «Primorske prireditve» je pred dnevi sklical v Kopru zanimivo posvetovanje. Namen in vsebino tega posveta je narekovala prihajajoča poletna sezona, z njo v zvezi pa tudi II. festival jugoslovanske folklore kot največja manifestacija — in atrakcija — letošnjih letnih iger. Posvetovanja so se udeležili predstavniki opatijske «Ljetne pozornice», danes že slavne puljske Arene, «Ljubljanskega festivala» in načelnik Doma Jugoslovanske ljudske armade iz Ljubljane. Izkazalo se je namreč, da pomen o trije severnojadranski centri, t. j. Opatija, Pulj Koper (z zaledjem v Portorožu, Piranu in Ankaranu) precej zanimiv in doslej še neizkoriščen «turistični trikot», mimo katerega se stekajo reke tujih turistov, ki se v vseh teh krajih zaustavljajo in so več ali manj željni spoznati kulturne dosežke Jugoslavije.

Ker pa so vse institucije, ki posredujejo kulturno-zabavne prireditve, doslej delovale ločeno druga od druge in se omejevale le na svoj ozek teren, je bila tudi programska politika le-teh odvisna od gmotnih možnosti svojih rednih subvencij. Tokrat je prišlo do prvega skupnega sestanka predstavnikov teh ustanov in tudi do prvih konkretnejših predlogov za bodoče programsko sodelovanje. Opatijska «Ljetna pozornica» bo na podlagi sklepa tega koprskega posvetovanja sklicala marca letos širše posvetovanje, ki naj bi se ga udeležili predstavniki Jugokoncerta, vseh republiških turističnih zvez, radia in televizije in vseh ustanov in organizacij, ki so usmerjene v dejavnost posredovanja kulturnih in zabavnih prireditev, zlasti v poletnih sezonah.

Tako bo na pr. «Ljetna pozornica» v Opatiji in velikanska Arena v Pulju letos že prevzela nekatere folklorno-plesne ansamble II. festivala jugoslovanske folklore, ki bo od 31. julija do 5. avgusta letos in na katerem bo poleg najboljših jugoslovanskih poklicnih in amaterskih plesnih ansamblov predvidoma sodeloval tudi eden najboljših sovjetskih folklorno-plesnih ansamblov z zborom, in sicer Uralski narodni zbor. To skupno sodelovanje treh največjih turističnih centrov severnega Jadrana bo, upajmo, zagotovilo domačim in zlasti tujim gostom pester in kvaliteten program skozi vso sezono.

MiLi

PISMA UREDNIŠTVU

Parkirni prostor za invalide

Odkar je motorizacija tako napredovala in se uvrstila med prvo človekovo potrebo, bolje: odkar bodo civiliziranemu svetu noge kmalu odvečni zunanji udi, se to ne odraža le na glavnih in stranskih cestah ter kolovozih, ampak še mnogo bolj v mestih in velemestih. Poglejte samo v naše mesto in na njegove ulice — na te tekoče trakove, kjer si drugo za drugim sledijo raznovrstna vozila! Človeku se kar zavrti v glavi. Srečen voznik, če takoj najde na primernem prostoru prazno mesto za svoje vozilo. Navadno pa mora vozariti sem in tja preden najde «luknjo», ali pa ustaviti na nedovoljenem mestu in tvegati kazen. Največkrat ga zakonsko oko takoj iztakne.

Večina voznikov prihaja v mesto po poslih. Vozila se vedno ne morejo poslužiti, ker ne morejo z njimi povsod pristati. Če so noge zdrave, že še gre. Kaj pa, kdor ne more pešačiti? Mislimo predvsem na vojne in delovne invalide. Prav njim je vozilo njuno potrebno, za olajšanje potovanja. Med zdravnimi in takimi pohabljenci je velika razlika. Čudimo se, da ni policijska oblast tega vprašanja pretresla in ukrenila, da bi tem voznikom pristajanje v mestu olajšala. Menda bo vsakdo priznal, da je skrajno krivično, da mora vojni invalid, ki ima skoro dnevno v mestu razne posle, plačevati globe, če mora, da si olajša pot, parkirati na nedovoljenem mestu. Pri globi ni izjeme: zdrav ali ne, posli ali zabava — plačaj!

Človeško bi bilo, da bi oblast na parkirnih prostorih odmerila primerno površino za invalide. Ugovor, da bi se to ne dalo nadzorovati, oziroma da bi njim odmerjeni prostor izkoriščali drugi, je neutemeljena. Nekaj eksemplarnih kazni bi to kmalu odpravilo.

«Neurejeni koncepti»

«V 23. številki Primorskega dnevnika je bil objavljen članek z naslovom «Neurejeni koncepti». Na ta predrzen in zelo ponesrečen poskus kritike hočem odgovoriti z nekaj besedami tudi v imenu obiskovalcev razstave in prizadetega vodstva Okrajnega muzeja v Kopru ter Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev v Kopru, ki je razstavo organiziral.»

«V prvem delu članka napada pisec vodstvo muzeja, ki je «nepremišljeno odstopilo razstavni prostor «slikarjem vseh baž». Čeprav sta vodstvo muzeja in svet Svobod organizirala razstavo zelo premišljeno, še celo na podlagi neposrednega ogleda eksponatov, pripravljenih za samostojen nastop pred javnostjo. Prireditelji so s pokroviteljskim in iskrenim veseljem podprli prizadevanje komaj 24-letnega slikarja — samouka, ki mu je bil že dvakrat onemogočen študij na slikarski akademiji in je zato moral ubrati najtežjo in najnehvaležnejšo pot — slikarja samouka. Tu pa bo avtor članka morda našel tudi odgovor, ko se sprašuje, zakaj ne dobijo Makarijo galerije «celo starejši slikarji.»

«Citiram dalje: «Sleherna pot navkreber se mora začeti nekje spodaj, pri tleh in — če tega še ni napravil!» — bi bil lahko začel svoje udejstvovanje v domačem kraju.» Pisec je skrajno slabo informiran: Zadostoval bi mu razstavni katalog, kjer piše, da je avtor razstavljal že pred petimi leti v Kopru, Il. Bistrici in v Beogradu.»

«Kritika — laika, spozna članka šele v drugem delu ko se je lotil sodbe o razstavljenih delih. Bilo bi odveč tratiti prostor. Bralcem in obiskovalcem razstave je bilo mogoče zaslediti ugodne ocene resnih kritikov o razstavi v dnevnem časopisju in radiu, pa čeprav ni bil razstavni opus kompleten, ker so se tik pred otvoritvijo nesrečno izgubila štiri zelo pomembna dela.»

«V članku zija razgaljena le gola zavist, ki vsekakor ne sodi v javnost. Zasluži le pomilovanje in prezir avtorju in njemu podobnim.

JOŽE SAJN»

Il. Bistrica - Levstikova 22

Pripominjamo, da se s sodbo o zavisti in preziru z Jožetom Sajnom ne strinjamo.

Uredništvo

Goriško-beneški dnevnik

Sporočilo ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo

Nakazanih je 15,8 milijona lir za parceliranje zemlje Tre Venezie

Pri razdeljevanju zemlje naj pridejo najprej v poštev bivši najemniki - Odločno zavračamo takšno kolonizacijo, ki bi poitalijančila to področje ob Pevmi

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo je sporočilo, da je odobrilo 15,8 milijona lir za parceliranje posestva ustanove Tre Venezie, ki se razprostira na bivšem Fogarjevem posestvu pri Pevmi. Kakor se naši čitatelji prav dobro spominjajo, so imeli te njive v zakupu pevmski in oslavski kmetje, potem pa jim jih je ustanova s tožbo odvzela, češ da bo s primernimi izboljšavami zvišala njihovo donosnost. V resnici ni težila ta akcija za ničimer drugim kot za tem, da se zemlja odvzame slovenskim najemnikom. Najprej je kazalo, da bo ustanova izvršila razne izboljšave, kot so na primer vinogradi, vzorne mlekarne, ureditev površin za vrtnarstvo itd. Vse lepe obljube pa so se kmalu razblinile in ustanova Tre Venezie je vso površino uporabila za pšenico in koruzo. Zaprla je dohode k Soči, ki so jih domačini uporabljali desetletja in desetletja, prav tako pa so zaprli tudi dohod z «nove ceste» k studencu, kjer izvira tako dobra voda, da jo v poletnih mesecih prihajajo iskat tudi meščani. Čestokrat je predstavnik te ustanove posegal v zasebno lastnino pevmskih zemljiških lastnikov, da je prišlo tudi do sporov, ki se samo zaradi razsodnosti domačinov niso zaključili pred sodiščem. S svojim obnašanjem si je ustanova Tre Venezie nakopala hudo jezo vseh tamkajšnjih prebivalcev.

Potem je prišlo na vrsto vprašanje parceliranja vse te zemlje. V načrtu imajo postavitev 6 do 8 kolonskih hiš, katerim bodo dodelili zadostno površino njiv in gozda. Posestva bodo dali v odkup s posojilom, vendar bodo prišle v poštev takšne družine, ki bodo dovolj krepke in mlade, da bodo jamčile za odplačilo dolga.

Pri tem nastane vprašanje, katere bodo tiste družine, ki bodo prišle v poštev za odkup te zemlje. Po zakonu imajo največjo pravico do tega bivši zakupniki, ki so bili s sodnijskim odlokom vrženi z zemlje. Njim pripada ta pravica tudi zaradi tega, ker je bila ta zemlja slovenska in so jo naši ljudje vedno obdelovali. Kateri koli poskus, da bi se ta zemlja dala v roke drugim ljudem, zlasti pa beguncem, bo ne le v nasprotju s pisanimi in moralnimi pravicami naših ljudi, ampak bo predstavljal tudi napad na naše narodno ozemlje z očitnim namenom, da se kolonizira in potujči.

Nov okulist - primarij v Gorici

Dosedanji primarij v goriški bolnišnici in specialist za očesne bolezni dr. Ettore D'Osvaldo je te dni zaradi visoke starosti stopil v pokoj. Na njegovo mesto za očesnega primarija v goriški civilni bolnišnici je prišel dr. prof. Paolo Miani ki prihaja z univerzitetne klinike v Firencah. Novi primarij je znan po številnih znanstvenih publikacijah in prav tako številnih uspelih operacijah

Že takoj ob nastopu službe v Gorici pa se je lotil obnove opreme in instrumentov očesnega oddelka, ki se bo v kratkem preselil iz bolnišnice pri Rdeči hiši v glavno bolnišnico v Ul. Veneto.

Seznam kmečkih delavcev v Gorici

Od 3. do 17. februarja so na vpogled na protokolnem uradu na goriškem županstvu seznami kmečkih delavcev s stalnim bivališčem v Gorici; na vpogled je letni seznam za 1960, dodatni seznam za 1960 in dodatni seznam za 1961. Ti seznami so veljavni za socialno zavarovanje in za družinske doklade.

Prizadeti si jih lahko ogledajo v uradnih urah dopoldne. Proti vpisu ali drugim nepravilnostim v seznamih se prizadeti lahko pritožijo na kolkovanem papirju za 100 lir na prefekta v roku treh dni od zadnjega dneva ko so seznami na vpogled.

—«»—

PLAČAJTE NAROČNINO ZA «TRGOVINSKI VESTNIK»

Trgovinska zbornica sporoča vsem naročnikom «Trgovinskega vestnika» in priloženih seznamov meničnih protestov v naši pokrajini, da naročnina zapade konec leta in jo je treba obnoviti do 5. februarja. Če bi se naročnina do tega dne ne poravnala, bo trgovinska zbornica ukinila dostavljanje mesečnika.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

Izvolitev sveta kmečke bolniške blagajne

Zahteve kandidatov «Alleanza democratica»

Manjšinsko zastopstvo, zdravila zastonj, svobodna izbira zdravnika in povečanje državnega prispevka

Jutri bodo tudi v goriški občini volitve sveta kmečke bolniške blagajne. Pričele se bodo ob 7., zaključile pa ob 20. uri. Volišče bo v manjši dvorani v Ul. Crispi (vhod med barom D'Atri in poslopjem TELVE). Volitev se bo udeležilo okoli 500 družinskih poglavarjev, ki stanujejo predvsem v Štandrežu, v Podturnu, na Livali in v Ločniku. Vsaki upravičenec ima pravico, da poleg svojega glasu odda še en glas, če je za to prejel pooblastilo.

Za zaupanje volivcev se bosta potegovali dve listi: prva predstavlja organizacijo «Coltivatori diretti», druga pa «Alleanza democratica», ki je skupna lista Vsedržavne kmečke zveze in UIL-terra.

Na listi štev. 2 so naslednji kandidati: Giuseppe Bressan, Anton Figelj, Alojz Tabaj, Dorič Klavčič, Giovanni Cargnel, Karel Drufovka, Alojz Fer: in Robert Uršič. Stalna preglednika računov sta dr. Nereo Battello in Miladin Černe, njuna namestnika pa Rodolfo Batti in Rihard Krištjančič.

Ker v dosedanjem delovanju kmečkih bolniških blagajn dosti stvari ni bilo v redu, kar je pokazala tudi praksa, se Vsedržavna kmečka zveza zavzema, da bi se dosegle nekatere spremembe, ki bi dovoljevale boljše delovanje te važne kmečke ustanove. Predvsem je potrebno spremeniti zakon, da se dovoli predstavnikom manjšine izvolitev v bolniške svete, kot je to urejeno za ostale predstavniške organe oblasti. Da bi se bolniška oskrba izboljšala, se morajo bolnikom, katerim je zdravnik ugotovil bolezen, brezplačno nakazati zdravila kot velja to za delavce ali uradnike. Zelo važna je svobodna izbira zdravnika. Samo v treh občinskih blagajnah se uresničuje ta princip, in sicer v Gradiški, Turjaku in v Doberdobu. Ker je velik primanjkljaj, naj država poviša svoj prispevek, kar edino lahko prepreči, da se naložijo kmetom nova bremena.

—«»—

Slabost mladega Števerjanca

Ob 18. uri so poklicali rešilni avtomobil Zelenega križa v Ulico Matioli, kjer je postalo slabo 14-letnemu Marianu Škorjancu iz Števerjana. Odpeljali so ga v civilno bolnišnico, kjer so mu ugotovili rano na želodcu in ga takoj operirali.

V zaporu si je nakopal še štiri mesece kazni

Pred okrožnim sodiščem se je moral včeraj zagovarjati 26-letni Franco Valtolina, stanujoč v Benetkah, Ul. Canareggio 1199, ki je trenutno zaprt v goriških sodnih zaporih zaradi drugih prestopkov. Obtožen je bil, da se je uprl paznikom ter jim grozil, ko so ga hoteli peljati iz nadzornikove pisarne nazaj v celico. Dogodek se je pripetil v goriških zaporih 23. oktobra 1960, ko je bil prepeljan pred nadzornika, da mu ta najavi kazen, katero mu je bil ravnatelj zaporov namenil, zaradi njegovega slabega obnašanja in ker je imel pri sebi v celici nedovoljene predmete, med drugim tudi brivsko britvico ter žlico, katero je bil izbrusil, da bi jo bil lahko uporabljal kot nož. Ko je v pisarni izvedel za kazen, je Valtolina začel besneti in zmerjati paznike, ki so ga le s težavo pripeljali nazaj v celico. Zaradi tega njegovega dejanja ga je sodišče včeraj obsodilo še na nadaljnje štiri mesece zapora.

Če je človek imel že marsikdaj opraviti s sodiščem in je bil tudi že večkrat obsojen, kot se je to dogodilo 38-letnemu Aureliu Leopardiju iz Bologne, ki je sedaj pript v goriških zaporih, je kaj lahko, da ga sodišče ponovno obsodi, čeprav nima za to prav trdnih dokazov. Nekaj podobnega se je pripetilo Leopardiju 10. 3. 1960, ko ga je okrajno sodišče obsodilo zaradi kraje na eno leto zapora in 9000 lir kazni. Obtožen je bil takrat, da je iz torbice Giuseppine Mazzolini, ki stanuje v Gorici, Ul. Manzano 9, izmaknil 8000 lir. Tatvina naj bi se bila izvršila v kuhinji, v katero se lahko pride tudi iz gostilniških prostorov, ki so tik nje. V kuhinji je bilo takrat več oseb: dva družinska člana ter neki prijatelj, ki so skupno gledali album s slikami. V kuhinjo je tedaj vstopil tudi obtoženi Leopardi, ki se je v njej pomudil samo malo časa in se pozanimal po zdravju prisotnih ter nato odšel. Kmalu nato je g. Mazzolini opazila izginotje denarja ter je takoj osumila Leopardija, vendar je pa ta, bodisi pri policijskem zasliševanju, kakor pred sodiščem vso stvar vztrajno zanikal. Okrajno sodišče ga je pa kljub temu obsodilo na zgoraj omenjeno kazen. Proti tej kazni je Leopardi vložil priziv, o katerem je danes razpravljalo okrožno sodišče, ki ni potrdilo prejšnje kazni, temveč oprostilo obtoženca zaradi pomanjkanja dokazov.

Aurelio Leopardi je vložil tudi priziv proti razsodbi z dne 29. sept. 1960, s katero je bil obsojen na 2 meseca in 20 dni zapora ter na plačilo 7200 lir kazni. Obtožen je bil, da je iz stanovanja Giuliana Zanoomenija, kamor je večkrat zahajal, odnesel hranilnik goriške hranilnice, v katerem je bilo 2000 lir. Proti tej sodbi je vložil priziv, o katerem je včeraj razpravljalo okrožno sodišče. Obtoženec je bil spoznan za krivega in sodišče mu je potrdilo prejšnjo obsodbo. Uradno ga je branil odv. Sfiligoj.

Iz Beneške Slovenije

Občinski svet v Sv. Lenartu zahteva ustanovitev strokovne šole

Na izredni seji so svetovalci sprejeli še vrsto važnih sklepov - Senator Pelizzo obljubil posredovanje glede škode, ki jo vojska povzroča kmetom

Te dni je bila sklicana izredna občinska seja v Sv. Lenartu. Na dnevnem redu so bile tako važne stvari, da so povabili na sejo tudi čedadskega župana, senatorja Guglielma Pelizza. Med drugim je občinski svet odobril prošnjo za ustanovitev strokovne šole v Sv. Lenartu. Ta novica je naletela na ugoden odmev celotnega našega prebivalstva. Sprejeli smo jo vsi z velikim zadovoljstvom. Naše vasi so imele do sedaj najmanjši odstotek kvalificiranih delavcev v Italiji, zato je bilo težko najti zaposlitev doma. Tudi v tujini so se zaposlili le v najtežjih in nevarnih delih: v rudnikih, kamnolomih in po gozdovih. Ta negativni pojav bo odstranjen, če bomo imeli takšno šolo, ki bo usposabljala našo mladino v dobre kvalificirane delavce.

Občinski svet je sklenil tudi, da bodo poleg omenjene šole zgradili še športno igrišče. Pooblastili so župana Egidija Skavnika naj napravi potrebno prošnjo na «INA-Casa», da bi ta zgradila v Sv. Lenartu vsaj še dve stanovanjski hiši z najmanj desetimi stanovanji. Druga važna točka dnevnega reda je bila diskusija o «vojaških uslugah». O tem vprašanju so razpravljali na dolgo in široko. V diskusijo so posegli skoraj vsi svetovalci. Povedali so, da se širi med ljudstvom veliko nezadovoljstvo. Kmetje ne morejo zidati stanovanj, saditi trt in drugih dreves ter sekati gozdov, ki dajejo največ dohodkov tukajšnjemu prebivalstvu. Od teh vojaških uslug je Sv. Lenart ena izmed najbolj prizadetih občin v videmski pokrajini. «Mi, lastniki naših zemljišč, zaradi katerih plačujemo slane davke, nismo gospodarji sekati gozdov, izboljšati travnike in njive,» pravijo kmetje v Sv. Lenartu. Vsi občinski svetovalci (manjšina in večina), so priporočili županu in prisotnemu senatorju Pelizzu, naj napravita vse potrebne korake, da bi rešili kmete iz tega neznosnega položaja.

Nato je posegel v diskusijo tudi senator Pelizzo in obljubil prisotnim, da bo predložil v rimskem parlamentu zakonski osnutek, s katerim, če bo sprejet, bo vlada dolžna poravnati škodo lastnikom tistih zemljišč ali parcel, ki so podvržena vojaškim uslugam. Občinski svetovalci in veliko število občinstva, ki je skrbno in z velikim zanimanjem sledilo poteku seje, so sprejeli z zadovoljstvom Pelizzove besede in upajo, da te besede ne bodo le navadne prazne obljube.

I. P.

S seje pokrajinskega sveta

Povezavo Tržiča z Gorico je treba še bolj okrepiti

Priporočilo, naj bi pristojni ministri povečali pomoč oškodovancem zaradi toče - Prihodnja seja bo v novi dvorani pokrajinske uprave

Kot smo omenili že v našem včerajšnjem poročilu s seje pokrajinskega sveta, so svetovalci v drugem delu seje razpravljali o resolucijah, ki so jih že pred časom predložili levičarski svetovalci Bergomas, Cipriani in Selli.

Najprej je bilo govora o resoluciji glede prehoda tržiškega okraja pod tržaško pokrajino. Kot znano je občinski svet v Tržiču na svoji seji dne 27. julija lani obravnaval eventualni povratek tega okraja pod Trst, pod pretvezo, da bi imel Tržič od tega večje gospodarske koristi.

Po daljši debati o tej zadevi so se pokrajinski svetovalci zedinili za posebno resolucijo, v kateri ugotavljajo, da ima Tržič v okviru goriške pokrajine, pod katero je spadal okrog 100 let že pred fašizmom, ki ga je za krajšo dobo priključil k Trstu, vse možnosti gospodarskega razvoja in celo več kot pod Trstom, ker Gorica za Tržič ne predstavlja nobene konkurence. Zato bi bilo treba v bodoče še bolj povečati odnose med Tržičem in Gorico in v ta namen se pozivajo politični zastopniki, upravni, sindikalni in ekonomski predstavniki, naj vztrajajo pri vladi z zahtevami v korist gospodarstva v Tržiču; predvsem bi bilo treba še bolj okrepiti podjetja IRI, ki že obstajajo in ustvariti tudi nova, izboljšati prometne zveze, urediti pristanišče in doseči davčne olajšave, da bi tako čim bolj okrepili obstoječe naprave in industrijo v okviru goriške pokrajine.

Po odobritvi te resolucije, ki je bila sprejeta soglasno, so svetovalci obravnavali tudi resolucijo o škodi, ki je bila lansko poletje povzročena po toči na krminsko-gradiščanskem področju.

S tem v zvezi se je razvila živahna debata med predstavnikom resolucije Bergomasom in svetovalcema DC Cociannijem in Fabriziom, ki sta vztrajala, da ni mogoče raztegniti na ta primer tiste olajšave, ki jih predvideva zakon št. 739 od 21.7.1960. Končno pa so tudi v tem primeru soglasno sprejeli priporočilo, v katerem se izraža želja, naj bi pristojna ministrstva določila še novo pomoč za poškodovance omenjenega področja in naj bi to pomoč raztegnili tudi na kmetijska posestva naše pokrajine v tistem okviru, kot ga predvideva zgoraj omenjeni zakon za oškodovance po vremenskih nezgodah.

Občinski svet je sprejel še nekaj drugih sklepov upravnega značaja, končno pa je bilo določeno, da bo prihodnja seja v soboto 11. februarja, in sicer v novi sejni dvorani pokrajinske uprave na Korzu Italija.

—«»—

Izpred okrajnega sodišča

Za devet jeklenk plina tri mesece zapora

Ker smo pač v zimskem času in je potrošnja kuriva precej velika, si je 19-letni Angelo Luzzati iz Gorice, Ul. Baiamonti 22, skušal na lahek način prislužiti nekaj denarja. Iz skladišča Bonaventure Saccomanija, Ul. Pascoli 24, je 16. oktobra izginilo devet jeklenk tekočega plina v skupni vrednosti 71.400 lir. Gospodar skladišča je takoj osumil Luzzatija, ker je bil ta nekaj časa prej uslužben pri njem in ker so ga prav tisti dan videli, da je na triciklu peljal jeklenko. Obtoženec je med zasliševanjem na okrajnem sodišču vso stvar tajil, priznal je pa, da si je izposodil tricikel ter naložil nanj vrečo cementa, da ne bi vozilo preveč poskakovalo. Vsi njegovi izgovori pa niso nič veljali, ker je Olga Kranjšček, ki ga je bila tisti dan videla, potrdila pred sodiščem svojo prejšnjo izjavo, da je bila na triciklu nameščena prav jeklenka. Isto pričevanje je potrdila tudi njena hči, Margherita Cortese, ki je bila tudi priča dogodku. Sodišče je zato Luzzatija spoznalo za krivega ter ga obsodilo na 3 mesece zapora, 4.500 lir kazni in na poravnavo sodnih stroškov. Branil ga je odv. Sfiligoj.

Sodnik dr. Fabiani, zapisnikar Smet.

—«»—

Juventina-Panzano jutri v Štandrežu

Jutri, 5. februarja, se bo štandreška Juventina na domačem igrišču srečala v prijateljski tekmi z ekipo Panzana iz Tržiča, ki je na prvem mestu na lestvici tržaškega prvenstva diletantov prve divizije. Tekma se bo začela ob 14.30.

Ker sta si obe moštvi približno enakovredni, bo tekma prav gotovo zelo zanimiva in bodo tudi gledalci prišli na svoj račun. Vsi ljubitelji Juventine se vabijo, da v čim večjem številu pridejo na igrišče, da bi podprli svojo ekipo. Ta tekma bo tudi dobra priprava za nadaljnja srečanja Juventine, ki je sedaj na prvem mestu lestvice z 21 točkami pred Italo iz Gradiške, ki jih ima 18.

Opozorilo živinorejcem na Goriškem

V Krminu se je pojavila slinavka med govejo živino

Bolezen je nevarna in je eno govedo že poginilo - Nad 250 hlevov okuženih v Furlaniji in Trevisu - Prvi ukrepi pokrajinskega veterinarskega urada

Kakor smo že nekajkrat poročali, se je v nekaterih občinah videmske pokrajine že lansko leto pojavila slinavka med govejo živino. Tako so našteli v zadnjih dneh kar 52 okuženih hlevov samo v Furlaniji, poleg tega pa je bolezen razširjena tudi v sosedni pokrajini Treviso, kjer je sedaj čez 200 okuženih hlevov.

Sedaj se je bolezen začela širiti tudi na področje goriške pokrajine in prvi primer, ali bolje prve tri primere, so zabeležili v nekem hlevu v Krminu. Neki živinorejec iz tega kraja je namreč pred kratkim kupil dve glavi goveje živine v Codroipu. Ti dve govedi sta bili že okuženi in po njih je dobilo bolezen še tretje živinče, ki je bilo že prej v hlevu. Kot smo zvedeli od pokrajinskega živinozdravnika, je včeraj eno izmed treh bolnih govedi že poginilo, ostali dve pa sta v kritičnem stanju in ne vedo, ali ju bodo lahko ohranili žive.

V uradu pokrajinskega živinozdravnika so takoj poskrbeli za potrebne ukrepe, da se ta nevarna bolezen ne bi razširila še na druge hleve v Krminu in na druge bližnje kraje. V okuženem hlevu so vzeli nekaj okuženega materiala in ga poslali v pregled veterinarskemu zavodu v Padovo, da bi tam ugotovili, za katero vrsto bacila gre. V nekaterih krajih v Furlaniji so namreč ugotovili, da gre za bacil vrste C, ki je smrtno nevaren in so imeli že več smrtnih primerov. Ker je tudi v Krminu poginilo že eno govedo, je možno, da gre tudi v tem primeru za ta nevaren bacil.

Pokrajinski živinozdravnik je zato odredil, da je za bodoče predpisan obvezen pregled goveje živine, prašičev in ovac preden gredo iz hleva in je za njihov prevoz iz enega kraja v drugega treba imeti «dovoljenje roza». Poleg tega poziva vse prizadete živinorejce, naj takoj podvzamejo potrebne varnostne in zaščitne ukrepe, da ne bi prišla okužba tudi do njihove živine. Predvsem je potrebno izogniti se za sedaj vsakemu nakupu nove živine, zlasti kadar ni zdravniško pregledana in kontrolirana; prav tako ni pametno puščati v hlev tuje ljudi, ki lahko prihajajo iz okuženih hlevov; preprečiti je treba tudi zbiranje mleka za prodajo od enega hleva do drugega, ker se tudi na ta način lahko razširi bacil.

Le s sodelovanjem vseh živinorejcev in ob upoštevanju zaščitnih predpisov bo omogočeno najprej omejiti okužena področja in nato tudi zatreti bolezen brez večje škode.

Omenimo naj še, da se je okužba s slinavko raztegnila še na drugi hlev v Krminu, za tretjega pa tudi sumijo, da je okužen. Umrla je tudi še ena od obolelih živali. Medtem je prišel tudi odgovor z veterinarskega zavoda v Padovi, ki je potrdil, da gre v primeru obolele živine v Krminu za bacil tipa C, ki je smrtonosen. Zato priporoča pokrajinski živinozdravnik dr. Germinetti, naj živinorejci poskrbijo za cepljenje svoje živine s posebnim cepivom, ki velja proti temu bacilu. To cepivo je drugačno od onega, tipa AO, s katerim so doslej cepili živino na Goriškem, je pa tudi za približno polovico cenejše.

Zapiski ob slikarski razstavi

Cej, Doliach, Zorzenon

V Galeriji trgovinske zbornice razstavljajo te dni svoja dela trije domači umetniki, od katerih sta dva, Cej in Doliach, že dokaj znana goriškemu občinstvu, tretji, Zorzenon, pa to pot prvič razstavlja svoja dela.

O Ceju, ki ima na tej razstavi devet olj, sem imel priliko govoriti ob njegovi zadnji osebni razstavi, ki jo je imel v kavarni «Teatro» decembra meseca lanskega leta. Naj velja zanj, kar sem rekel že takrat; potrebna pa je vseeno nadaljnja ugotovitev njegovega zadnjega razvoja. Vidi se, da je to izredno delaven umetnik, saj je od zadnje razstave potekel komaj mesec, in da se vrednost njegove umetnosti iz dneva v dan stopnjuje. Snovno obdeluje se vedno iste urbanistične motive, izrazno pa je postal bogatejši; prejšnji nedostatki, ki so bili marsikje še precej opazni, so v teh zadnjih delih popolnoma izginili. Prej skoraj izključno vertikalna razčlenitev mas se je obogatila z vodoravnimi oporami, ki s svetlobnimi efekti omečijo težo konstrukcij. Postal je umirjenejši in marsikatera kompozicija, ki je bila morda prej nekoliko prenatrpana, je sedaj lahkotnejša, čistejša. Temu pripomore večje ravnotežje v razporejanju mas in temnejša ozadja, na katerih močneje zaživijo posamezni elementi. Naj velja to posebno za «Papirnico» in za «Mestne luči 2». Mehkejša in poetično bolj doživeta je manjša kompozicija, ki je ni na katalogu. Vsekakor tvorijo vsa razstavljena dela zaključeno celoto in nam izpričujejo Cejevo umetniško poštenost.

Drugi, goriškemu občinstvu tudi že znan slikar, je Ignacij Doliach iz Krmina. Ker pač razstavlja večje število del, ki so si časovno precej oddaljena, je logično, da dajo gledalcu vtis neenotnosti, vendar pa nam služijo kot dokument njegovega razvoja. Mislim, da če bi se bil omejil samo na zadnja dela, bi bil učinek mnogo boljši. Eno izmed najboljših del se mi zdi «Kamnolom št. 1», ki nam z veliko občutljivostjo podaja v črno-rumenih ploskvah mirujoče «javo». Isto naj velja tudi za «Kras», kjer se umetnik ne spušča v enostavno opisovanje, marveč s precejšnjo sintetično silo ustvari zrelo kompozicijo. Večje odmišljenje opazimo v «Predmestju», kjer nam samo barvne ploskve še poustvarjajo realnost, ki je bila oplodila umetnika. Vidi se, da umetnik zaenkrat še ni našel svoje prave poti in je še nekoliko neodločen, vendar nam pa to, kar nam je pokazal na tej zadnji razstavi, daje gotovo jamstvo za uspešni nadaljnji razvoj.

Zaenkrat še malo znan, zaradi tega pa nič manj zanimiv je Sergio Zorzenon iz Krmina, ki razstavlja deset olj. Njegova umetnost je še nekoliko nezrela, precej občutni so še vplivi večjih furlanskih mojstrov, na katere je verjetno Zorzenon gledal pri oblikovanju svojih stvaritev, vendar pa v njem opazimo močno osebno poetično nit, ki bo umetniku dala še mnoga zadoščenja. Najbolj prepričevalne se mi zdijo njegove pokrajine, skrajno enostavne, saj v njih vidimo komaj par hiš ali vrsto kop sena, ki se zdijo kot izraz časa v katerem posamezni elementi zaživijo. Ozračje je nepremično, rekel bi skoraj brez življenja, zunanjega življenja sicer, vendar ni mrtvo, ker v njem prej kot otožnost najdemo iskro vedrega optimizma. Zelo prijetna sta tudi dva portreta, od katerih je št. 2 tehnično boljši, ker je materija obdelana z večjo doslednostjo, dočim je št. 1 v spodnjem delu nekoliko ponesrečen, čeprav obraz bolje tolmači zasanjano otožnost mlade duše. Cirkuški prizori ter podobe Pierrotov, se mi zdijo še nekoliko neprebavljeni in izzvenijo deloma neprepričevalno.

SLAVKO REBEC

OD VČERAJ DO DANES

KINO

CORSO. 16.30: «S ploščadi», P. Newmann in J. Booward. Cinemascope v barvah. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 17.00: «Živela Italia», R. Ricci, P. Stoppa, G. Ralli; barvni film o italijanskem preporodu. Zadnja predstava ob 22. uri.

VITTORIA. 17.30: «Upor sužnjev». Lang Jeffreys in E. Manni. Cinemascope v barvah.

CENTRALE. 17.15: «Herkulesove ljubezni», M. Harditay in J. Mansfield. Italijanski barvni film.

MODERNO. 17.00: «Dan maščevanja».

DAROVI IN PRISPEVKI

Za Dijaški dom so darovali: Magda Stanič iz Števerjana 22 kg jabolk, Avgust Štekar z Valerišča 57 kg jabolk in en kg medu; Jože Pahor iz Jamelj 1.000 lir.

Vsem darovalcem najlepša hvala.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 12,8 stopinje nad ničlo ob 14.50 in najnižjo 0,4 stopinje nad ničlo o polnoči. Vlage je bilo 70 odst.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Alesani, Ulica Carducci št. 12, tel. 22-68.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Začel se je povratni del prvenstva A-lige

Nedeljsko 18. kolo brez presenetljivih zavrtljajev?

Inter, Roma in Juventus pred lastnim občinstvom Gostovanje Milana v Bariju

Nogometno prvenstvo A lige se bo v nedeljo nadaljevalo s prvim kolom povratnega dela. Drugo dejanje prvenstva bo precej težko za vodilno moštvo Inter, ki bo moralo obdržati vodilno vlago če bo hotelo do naslova državnega prvaka. Herrerova enajstorica je začela prvenstvo prav s tem namenom in kot kaže je na dobri poti.

Nedeljske tekme ne bodo verjetno delale preglavic velikanom v tej skupini in še najmanj Interju, ki se bo pred domačimi navijači spoprijel z Atalanto. Ne smemo misliti, da se bo Atalanta predala brez boja, vendar zelo verjetno ne bo našla uspešnega orožja, da bi se protivila vigranim zimskim prvakom.

Lepo priložnost za zmago bo imela tudi Roma. Nedeljski gostje iz Barija, ki so se znašli skoraj na dnu lestvice, bodo prišli v prestolnico verjetno z namenom, da si izsilijo častni rezultat. Rimljani pa jim tega ne bodo dovolili, ker so še vedno v borbi za prvo mesto. Vsaka zapravljena prilika bi jim zelo škodila in prav zaradi tega se bo Manfredini potrudil, da bo pripeljal moštvo do določenega cilja. Tudi Juventus bo igral na lastnem igrišču. Tokrat bo imel za gosta Udinese, ki se je v zadnjih dveh srečanjih neverjetno popravila in povzpela na tako tehnično višino, da je postala strah in trepet nasprotnikov. Naj omenimo samo sedem golov Sampdorii, kar jasno dokazuje, da se je napad končno le zbudil in da zna biti tudi nevaren. Drugo vprašanje pa je seveda, če bodo znali Videmčani ponoviti te igre tudi v Turinu.

Milan pa se bo moral odpraviti na daljni Jug, kjer bo igral proti Cataniji. Južnjaki so preteklo nedeljo doživeli na igrišču vodilnega moštva v tej ligi pekoč poraz. Ni izključeno torej, da se bodo skušali maščevati, vendar je malo verjetno, da se jim bo to tudi posrečilo. Milančani so namreč trenutno na drugem stolčku razpredelnice in potrpežljivo čakajo na kak spodrsljaj direktnega tekmeca za naslov. Prav zaradi tega morajo paziti, da se njim ne spodrsne.

Od velikih bo imela verjetno prav Fiorentina najtežjo nalogo. Nastopila bo v Leccu in čeprav je domače moštvo precej nizko v lestvici, je znano po borbenosti in presenetljivi igri napadalcev, ki so večkrat spravili v zadrego tudi moštva z najboljšo obrambo. V vrstah Fiorentine prevladuje v zadnjih časih veselo vzdušje, ki je doseglo višek prav v nedeljo, ko so Fiorentinci odpravili na rimskem olimpijskem stadionu utrujeno Romo. Če si bo znala Fiorentina tudi tokrat zagotoviti obe točki, bo najboljši dokaz, da jo je novi trener Hidegkuti spravil na pravo vzpona proti boljšem pozicijam v lestvici.

Ostale tekme ne bodo prišle v poštev za vrh lestvice. Neapeljčani se bodo morali izkazati če ne zaradi drugega pa zato, da ugodijo novemu trenerju, proti predstavnikom volnene industrije iz Vicenze, Bologna pa bo sprejela v goste zadnje plasirano moštvo v tej kategoriji Lazio. Precej borbe bo med Padovo in Spalom, še posebno, ker se obe enajstorici poslužujeta taktike verižne obrambe. Zato se ne bomo čudili če se bo srečanje končalo brez golov, pa čeprav danes predvidevamo, da bo zmaga vendarle pripadla domačinom. Rezultat srečanja med Sampdorio in Torinom danes ni mogoče predvidevati: obe enajstorici sta si precej enakovredni, pa čeprav sta na lestvici precej narazen. Dejstvo pa je, da so Turinčani v zadnjih kolih zaigrali kot prerojeni s posledicami, da povoljni rezultati niso izostali. Če se jim bo tudi v nedeljo posrečilo, pa ne vemo, ker so domačini pripravljeni drago prodati kožo in ker jim vodstvo grozi tudi s kolektivno globo, bodo verjetno napeli vse sile, da se vsaj pred lastnim občinstvom ne osmešijo.

Nedeljske nogometne tekme

A LIGA

Inter-Atalanta
Roma-Bari
Lecco-Fiorentina
Napoli-LR Vicenza
Bologna-Lazio
Catania-Milan
Padova-Spal
Sampdoria-Torino
Juventus-Udinese

B LIGA

Triestina-Pro Patria
Catanzaro-Como
Marzotto-Genoa
OZO Mantova-Messina
Reggiana-Novara
Prato-Parma
Brescia-Sambenedettese
Alessandria-Simmenthal
Foggia-Venezia
Palermo-Verona

Totocalcio št. 20

Bologna-Lazio	1
Catania-Milan	2 X
Inter-Atalanta	1
Juventus-Udinese	1 X
Lecco-Fiorentina	2 X
Napoli-LR Vicenza	1
Padova-Spal	1
Roma-Bari	1
Sampdoria-Torino	X 1 2
Catanzaro-Como	1 X 2
OZO Mantova-Messina	1
S. Ravenna-Lucchese	X
Trapani-Cosenza	1 2
Foggia-Venezia	1 X
Casale-Modena	X

TOTIP št. 7

1.	prvi	1 1
	drugi	1 X
2.	prvi	1
	drugi	1
3.	prvi	2 1 X
	drugi	X 1 X
4.	prvi	1
	drugi	2
5.	prvi	1 1
	drugi	1 X
6.	prvi	1 X
	drugi	X 2

ZA TEKMO S PRO PATRIO

Trevisan določil postavo Triestine

Moštvo, ki zmaguje je nedotakljivo. Tako misli Trevisan, ki je po včerajšnjem treningu že določil enajstorico Triestine za nastop proti moštvu iz Busta Arsizia. Danes zjutraj bo trener še enkrat preizkusil nekatere igralce in če ne bo kakih sprememb, bo Triestina igrala v naslednji postavi: De Min; Bernard, Brach; Larini, Marangon, Degrassi; Fogar, Trevisan, Secchi, Cazzaniga, Fortunato.

Triestina je bila pohvaljena s strani istruktorja mladinskega odseka Stellia Malabottija za skrb, ki jo je posvetila mladim igralcem, ki trenirajo na stadionu «Prvi maj».

V nedeljo 5. t. m. bo ob 15.30 v prostorih PD Barkovlje moško in žensko povratno srečanje v namiznem tenisu PD BARKOVLJE — PD SKAMPERLE

Tekmovanje v spustu za trofejo «3-Tre»

Zmagoslavje avstrijske ekipe z Zimmermanom in Nenningom

Padci izločili številne tekmovalce, med katerimi je tudi eden od favoritov, Francoz Gaiddon

CANAZEI, 3. — Avstrijec Egon Zimmermann II. je postal danes najresnejši kandidat za zmago v kombinaciji smučarskega tekmovanja «3-Tre». V prvi tekmi dneva je zasedel v spustu prvo mesto z odličnim časom 2'40"8.

Zimmermann je danes pokazal precejšnjo dozo drznosti ko se je pognal po izredno strmi 3.600 m dolgi progi z 810 m višinske razlike. Povedati je treba, da je samo polovica od 84 prijavljenih tekmovalcev izpeljala progo v omembe vrednem času, medtem ko so nekateri, ki so se drzno pognali, bili žrtve raznih padcev. Med temi je treba omeniti predvsem enega izmed favoritov za zmago Francoza Georgea Gajddona, ki je padel in si zlomil nogo. Podobno se je zgodilo tudi Fincu Kaleviju Hakkinenu, ki je zgubil ravnotežje prav na ciljni črti.

Najnevarnejši Zimmerman nov tekmec je bil njegov rojak Gerhard Nenning, kateremu je prvo mesto ušlo le za nekaj desetink sekunde. Avstrijci so tako zasedli prvi dve mesti in so se že v prvem dnevu zavarovali pred

EGON ZIMMERMAN

morebitnimi presenečenji s strani Francozov in tudi Italijanov. Največje zanimanje je vladalo za spust Francoza Gaiddona, toda padec ga je izločil iz nadaljnjega tekmovanja prav v trenutku, ko so kronometri kazali, da bo dosegel presenetljiv čas. Gaiddon je zaradi hitrosti zletel s proge in je po strahovitem letu padel na zaledenelo ploščo, pri čemer si je povzročil dvojni zlom noge. Odgovornost za obrambo prestiža francoških barv je padla tako na ramena Perrota, ki je v današnjem tekmovanju zasedel peto mesto.

Od Italijanov je najbolj zadovoljil Alberti, ki je zasedel častno tretje mesto. Tudi mlajše sile «plave reprezentance» so se izkazale, posebno Felice De Nicolò, ki je zasedel četrto mesto. Uspeh Italijanov so izpopolnili Martino Fill s sedmim, Helmut Gartner z devetim, Aldo Giulian z desetim mestom itd. Tudi princ Karim Aga Khan, ki je odlično speljal prvi del proge, je padel v zadnjem delu, vendar si ni napravil ničesar.

Lestvica posameznikov je naslednja:

1. Zimmerman Egon (Av.) 2'40"8
2. Nenning Gerard (Av.) 2'41"6
3. Alberti Bruno (It.) 2'43"5
4. De Nicolo Felice (It.) 2' in 45"1, 5. Perrot Gaston (Fr.) 2'45"4, 6. Beranger Jean (Fr.) 2'46"6, 7. Fill Martino (It.) 2' 47"9, 8. Burstcher Peter 2'49"2, 9. Gartner Helmut (It.) 2'51"7, 10. Giulian Aldo (It.) 2'52"5, 11. Mannineg Reimo (Finska) 2'52"8, 12. Seghi Luciano (It.) 2'53", 13. Abreiter Edoardo (It.) 2'53"2, 14. Vouillamoz Guy (Fr.) 2'53"5, 15. Grahn Torek (Sved.) 2'54", 16. Schafflinger Gottfried (Av.) 2'54"5, 17. Brunet Jean Guy (Kan.) 2'54"8, 18. Senoner Carlo (It.) 2'55"3, 19. Osterried Gunther (Nem.) 2' in 55"9, 20. Siorpaes Roberto (It.) 2'55"9 itd.

Lestvica za trofejo «MARMOLADA»:

1. Avstrija 3 točke
2. Italija 7
3. Francija 11
4. Finska 43, 5. Kanada 43, 6. Zah. Nemčija 46.

Ekipna lestvica po državah za trofejo «3-TRE»:

1. Avstrija A (Zimmerman Egon II, Nenning Gerard, Schafflinger Gotfried) 0 točk (skupni čas 8'16"9);
2. Italija A (Alberti Bruno, De Nicolò Felice, Gartner Helmut) 0,64 točke (skupni čas 8' 20"3);
3. Francija (Perrot Gaston, Beranger Jean, Vouillamoz Guy) 1,68 točke (skupni čas 8' 25"5);
4. Italija C (Segni Luciano, Agreiter Edoardo, Zulian Aldo) 4,22 (8'38"7);
5. Italija B (Fill Martino, Siorpaes Roberto, De Florian Francesco) 4,45 (8'40");
6. Jugoslavija (Lakota Peter, Stritič Lado, Dornik Ludvik) 11,63 (skupni čas 9'35"3)
7. Zah. Nemčija (Osterrieder Gunter, Osvald Konrad, Osterrieder Adi) 22,21 (10'11"9);
8. Finska (Ekstam Ulf, Manninem Raimo, Kakkinen Kalevi) 31,05 (10'58");
9. Italija E (Poloni Giuseppe, Talmon Giuliano, Platter Carlo) 81.36 (15'36"9).

Šport na filmskem platnu

«Velika olimpiada»

V Trstu so več časa predvajali film «Velika olimpiada». Razumljivo je, da je bilo zanimanje za ta film nekoliko manjše kot za slične pred leti. Lanske igre so v veliki meri prenašali po televiziji in sledili so jim milijoni gledalcev po vsej Evropi. Lahko celo rečemo, da so gledalci ob televizijskih sprejemnikih v celoti videli več kot pa neposredni obiskovalci olimpijskih dogodkov v Rimu, saj so lahko videli na ekranu po več pomembnejših tekmovanj v času, ko je bilo v Rimu mogoče videti le eno. Naloga filma torej ni bila v prikazovanju poteka olimpijskih dogodkov, temveč predvsem obnoviti in osvežiti spomin na njih ter jih prikazovati v zgoščeni obliki in iz novega zornega kota.

Je režiserju Romolu Marcelliniju to uspelo? Da in ne.

Za one, ki so sledili rimskim igram le po tisku, radiu ali televiziji je «največja predstava sveta» (kot pravi podnaslov) majhno odkritje predvsem zaradi pestrih barv, v katerih je sneman (Eastmancolor). Kdor pa je bil lani poleti v Rimu, tega seveda film marsikje ne more zadovoljiti. Jasno je, da Marcellini ni mogel prenesti na platno vseh vtisov, ki so se prepletali med obiskovalci iger, toda v vsakem primeru je v filmu premalo olimpijskega vzdušja in občutka slovesnosti ter obrednosti, kar je prevevalo lanske olimpijske igre in večino drugih

Dogodki na stadionih se vrste v uglašeni povezavi drug za drugim. Enoličnost onemogočajo skoki z ene discipline na drugo: atletiki sledi plavanje, nato telovadba konjski šport, ponovno atletika itd. Pred gledalcem se zvrste napeti trenutki velikih športnih borb, male in velike osebne drame (kajpak vedno v športnem merilu).

Črni Davis niti sam ne jame v svojo olimpijsko go, njegov brat po poti mas ostane sam s svojim izmernim obupom, dv bojcem migota pred oč mo ena misel: vzdržati je opravil le formalno pravo nemško točnost ruti je kot veter lahk dolphova je nedoseglj znani Bikila privlačuje ske snemalce s svojim simi petami in se po urah znajde sam pod lokom — zmagovalec it Več kot 120 minut hit godki mimo gledalca. oči se odvija film o sti, moči, hitrosti in nosti. In o lepoti. Prizo telovadnega sporeda so no učinkoviti. Tehnika v tem delu filma sicer virna. Med drugimi je lo uspešno pokazal že Disney. Toda tudi Marc je imel srečno roko, ko mel škarje v rokah. Na nu je pustil samo nep no, samo vrhunske dosež človek dobi vtis, da so ki telovadcev skozi le proizvod domišljije ga animatorja in ne nek alnega, nekaj kar je tu resnici sposobno človeško

Film je kot celota v in težko delo. Snemalc morali prežati na svoj že tedne pred igrami na igrah samih na n mestih. Na ta način je nabranega ogromno mate katerega je bilo treba dati in urediti. Treba ogledati film, da človek me, kako težko je bilo dati vso to tvarino na lojdnem traku. Brez lahko rečemo, da je r skupno s filmsko druž ce svoje delo dovršil t ti zadovoljivo. Edina stran filma je v dejstv je nekoliko preveč pon na italijanska udeležba grah, kar pa ne gre t tiravanje.

T. K.

Mednarodni mladinski nogometni turnir

V prvem srečanju Torino-Wiener 3:0

Danes na sporedu šest izločilnih tekem

VIAREGGIO, 3. — Danes zjutraj se je uradno začel mednarodni mladinski nogometni turnir z udeležbo 16 enajstoric, od katerih je 7 tujih, 9 pa italijanskih. Jugoslavija je zastopana s tremi predstavniki in sicer z moštvi beograjskega Partizana, zagrebškega Dinama in Rijeke.

Ostala tuja moštva so: Bayern iz Muenchena, PAOK iz Soluna, Wiener z Dunaja in Dukla iz Prage, medtem ko predstavljajo Italijo Milan, ki je zmagal v zadnjih dveh turnirjih, Torino, Lanerossi Vicenza, Sampdoria, Bologna, Fiorentina, Inter, Juventus in Udinese.

V jutranjih urah so bili udeleženci povabljeni na zakusko, med katero je župan prof. Catelli pozdravil prisotne v imenu mešcanov, medtem ko je podpredsednik italijanske nogometne zveze spregovoril nekaj pozdravnih besed v imenu organa, ki ga zastopa na tem turnirju.

Otvoritvena svečanost je bila popoldne ob prisotnosti številnih gledalcev in predstavnikov oblasti na stadionu «Dei Pini». Vse enajstorice so prišle na stadion za zastavonoso in so se nato zbrale na središču igrišča. Istočasno je pristal na travnatih tleh stadiona helikopter, katerega pilot je prinesel žogo za otvoritveno tekmo turnirja med dunajskim Wienerjem in Torinom. 30 dijakinj je izročilo igralcem cvetje, spominske značke in nogometašem, ki so se udeležili olimpijskih iger tudi zlate kolajne. Po tej svečanosti se je začela prva tekma v kateri je Torino nadmočno premagal Wiener s 3:0.

Turinsko moštvo je bilo dobro organizirano v vseh delih in je s hitrostjo prevladovalo prešibko moštvo iz Avstrije. V 11' je Costanzo prvič pretresel mrežo gostov, 3' kasneje pa je Gualtieri povečal rezultat na 2:0. V drugem polčasu so domačini spočetka popustili, kasneje pa so ponovno prešli v napad in so v 17' z Russom dosegli iz enajstmetrovke tretji in zadnji dosežek dneva. Povratna tekma med enajstoricama bo 16. t. m. v Pisi.

Za jutri, sobota 4. t. m., so na sporedu naslednja izločilna srečanja:

Viareggio: **Milan - Sampdoria**
Carrara: **Juventus - Bayern**
Poggibonsi: **Inter - Rijeka**
Pisa: **Partizan - Lanerossi**
Pescia: **Fiorentina - Solun**
Ponsacco: **Dinamo - Udinese**

Italijansko smučarsko prvenstvo v nordijskih disciplinah

Smučarkam iz Doline Aosta naslov v štafeti 3x5 km

V skokih za kombinacijo zmaga Aldo Pedrana

ASIAGO, 3. — Ženska ekipa iz Doline Aosta si je danes ponovno osvojila naslov državne prvakinje v štafetnem teku 3x5 km. Ta naslov pripada Dolini Aosta že pet let.

Na start se je prijavilo osem ekip, vendar je A-ekipa s Tridentinskega odstopila še pred startom. Najboljši čas v svojem odseku je dosegla Alina Reboulaz, ki se je tako maščevala za včerajšnji poraz v teku na 10 km, ki sta ji ga zadali ne samo državna prvakinja Astegianova temveč tudi «drugokategornica» Lorenzina Guala. Ekipe so bile sestavljene po deželnih odborih tako, da so nastopile tudi predstavnice zahodnih Alp ter karnijsko-julijskega odbora. Vse predaje so bile izvršene brez napak in pri teh ni nobena izgubila niti sekunde. Borbe pa so bile na progi in ker so bile smučarke iz Aoste najhitrejše, so si ponovno priborile naslov.

Vrstni red na cilju je bil naslednji:

1. Dolina Aosta (Reboulaz, Barrel, Guala) 1.04'24"1;
2. Zahodne Alpe, ekipa «A» (Silvana Pizzi, Rita in Elisabetta Astegiano) 1.05'30"5;
3. Karnjiska-julijska ekipa «B» (Mennis, Margherita, Piller Hoffer, Romanin) 1.10'23"2;
4. Zahodne Alpe, ekipa «C» (Giacobino, Rosangela Pizzi, Tirozzo) 1.16'33"4;
5. Karnjisko - julijska ekipa «A» (Daniela Piller Hoffer, De Paoli, De Grinis) 1.20'45";
6. Tridentinska ekipa «A» (De Giampietro, Zorzi, Braito) 1.22'36"7.

Popoldne pa so bili smučarski skoki, ki pridejo v poštev za sestavo lestvice nordijske kombinacije. V odsotnosti Enza Perina, ki je že štiri leta prvak v tej panogi, je zmaga pripadla 26-letnemu Aldu Pedrani. Jutri zjutraj bodo isti tekmovalci nastopili tudi v teku na 10 km. Z vsoto obeh točkovanj bodo dobili končni rezultat za podelitev naslova državnega prvaka za 1961. leto v nordijski kombinaciji. Rezultati tekmovanja v skokih so naslednji:

1. PEDRANA ALDO (GS Fiamme d'oro Moena) (41,50, 44) 209,8 točke;
2. Ferrari Lino (GS Fiamme gialle Predazzo) (41, 44) 206,6;
3. Steffe Renato (GS Fiamme d'oro Moena) (42, 39,5) 202,03;
4. Silvagni Giancarlo (GS Fiamme gialle Predazzo) (41, 43) 193,07.

—«»—

TUDI V BADGASTEINU

Nemka Bieblova na drugem mestu

BADGASTEIN, 3. — Kljub odsotnosti Avstrijke Traudl Hecherjeve ni Nemka Bieblova niti v Badgasteinu prišla do zmage v tekmovanju po pobočjih Graukogla za «srebrni pokal». Poraz ji je zadala Avstrijka Erika Netzer, ki pa zaradi svežega snega ni mogla doseči rekorda proge kot se je splošno pričakovalo. Rezultati tekmovanja so naslednji:

1. Erika Netzer (Avst.) 2'17"2
2. Heidi Biebl (Zah. Nem.) 2'18"5
3. Arlette Rosso (Fr.) in Christl Haas (Avst.) 2'20"
5. Madeleine Bochatay (Fr.) 2'20"2, 6. Aranne Jahn (Avst.) 2'21"3, 7. Anne Marie Leduc (Fr.) 2'21"5, 8. Marit Haraldsen (Nor.) 2'21"8, 9. Edith Zimmermann (Avst.) 2'22"2, 10. Pia Riva (It.) 2'22"5 itd.

Opozorilo športni mladini

Za vpis v atletski odsek in tudi za pojasnila kakor tudi za sprejem novih članov bo član vodstva Bora uradoval *vsak ponedeljek od 19.30 do 21. ure* na sedežu športnega združenja, Ul. Montecchi 6, III. nadstr.

VESTI IZ RINGOV

LONDON, 3. — «European boxing union» je določila, da bo uradni izzivač za naslov evropskega prvaka v mušji kategoriji izšel iz dvoboja med Angležem Johnom Caldwellom in Francozom Renejem Libeerjem. Zmagovalec dvoboja se bo spoprijel za naslov s prvakom Fincem Ristom Luukkonenom.

***

LOS ANGELES, 3. — Bivši prvak v kategoriji welter junior Carlos Ortiz je izboljšal položaj v svetovni lestvici in izzivača za svetovni naslov v lahki kategoriji. Preteklo noč je namreč premagal po točkah Američana Bobbyja Cisca Andradeja.

***

KOPENHAGEN, 3. — Uradni izzivač za naslov evropskega prvaka v srednjelahki kategoriji, ki pripada Italijanu Duiliu Loiu, Danec Christen Christensen je sinoči premagal v dvoboju, ki je trajal 10 rund po točkah Francoza Ahmeda Sebaneja.

***

MADRID, 3. — Španska boksarska zveza je izrekla strogo kazen proti Fredu Galiani, ki so ga obtožili, da je brez upravičenega razloga predčasno zapustil ring med borbo s svetovnim prvakom v peresni kategoriji Daveyem Moorejem.

Galiani so odvzeli naslov državnega prvaka in tudi za nedoločen čas boksarsko dovoljenje. Denarno vsoto zadnjega srečanja so mu zaplenili in jo bodo izročili blagajni revnih iberijskih boksarjev.

Danes v «SUPERCINEMA PRINCIPE»

WALTER CHIARI · SANDRA MONDAINI · AVE NINCHI

MANDARIN za TEA

EASTMANCOLOR TOTALSCOPE

RICCARDO BILLI CARLO DELLE PIANE ANNIE GORASSINI ALBERTO BONUCC

REŽIJA: MARIO MATTOLI FLORA FILM • VARIETY FILM FILM COLUMBUS

BORIS PAHOR: 64.

Onkraj pekla so ljudje

Roman

Tako mehko bi bilo.»

«P. S. Lepo se sprehajaj. Moral bi si ogledati Louvre (jaz se še nisem drznila vstopiti vanj sama), potem Cité z njenimi uličicami, Luxembourg (razpotegnjen in pust vrt, vodomet, železni sedeži, ki so nekdaj bili zeleni, zaljubljenci, ki so razkuštrani kakor vodomet).»

Postopoma ga prevzema kakor naraščanje bleščečega morja ob urah plime. Zgoščen, svetel nemir, ki ga sili, da bi nekam šel in nekaj izrednega naredil; a se ga brani, ga sprejema od strani, ko da se boji zasede. Hkrati ga veže zadrega ob njeni prošnji. In zaveda se, da je skromen in skoraj zmeden ob takšni predanosti, vendar obenem burka njegove misli čudežna zavest moči. Jih teši in burka hkrati.

Ta hotel v ulici Richer pa je 'njen' hotel, kakor je rekla; prenočila je dvakrat v njem, ko je odhajala na dopust. Visok in ozek, a čist in umit. Pa ne daleč od postaje; skoraj celo deveto okrožje ga ločuje od trga Pigalle, vendar je čutiti v ozračju njegovo bližino kakor razločen, čeprav rahel odsev Toulouse-Lautrecovih barv. Njegovo okno ne gleda na ulico, ampak na notranje dvorišče. A ker je poslopje vitko, je z okna pogled na strehe in mansarde morda še bolj razburljiv. In spomni se pesnika, ki z brado na dlaneh opazuje z mansarde zvonike, te jambore velikega mesta. In medtem ko se brije v ranem jutru, si misli, da sta Baudelaire in njegov čar oddaljeno zvonjenje, ki komaj slišno prodira skozi vodne plasti potopljenega mesta.

Imela je neprespane oči, a njen smehljaj se je zaupljivo svetil v pariškem jutru.

Odvzel ji je mali kovček.

«To bom nesla sama». In pogledala je v droben cekar, se namuznila in vzdignila brado in obrvi.

«Minette,» je rekla.

«S sabo si jo vzela.»

«Srce mi ne da, da bi jo držala vse dni zaprto v ozkem in mračnem prostoru. Doma se bo z Aloçonom dobro razumela.»

Tedaj je zamijavkalo z oddaljenim glasom.

«Pridna, Minette, zdaj smo kmalu.» In se zarotniško nasmehne, ko da se ji je posrečilo imeti za norca mogočno silo in se veseli mračnemu obrazu usode v brk.

Podzemeljski vlak je pridrvel in vstopila sta, a morala sta stati.

«Trudna?» In podprl ji je z dlanjo podlaket.

«Iz nočne službe sem šla naravnost na avtobus.»

«Zdaj se boš lahko naspala.»

«O ne. Takoj pojdeva kolovratit po mestu!»

«Gotovo, takoj takoj.»

Nasmehnila se je. V njenih očeh, ki so zameglene od nespanja, je mehak sporazum, ki ju združuje v samosvoj otok sredi gneče.

Izstopila sta in šla mimo trgovin z zelenjavo, mimo mesnic in mimo trgovine z mlečnimi izdelki.

«Kakor da se vračava z dolgega potovanja.»

«Da,» je pritrdila ko sama sebi.

V sobi pa se je nagajivo oddahnila, vzela Minette iz cekarja in jo položila na tla.

«Zdaj je konec ujetništva, ubožica.»

A hitro se je zavedela.

«Mleka sem ji pozabila kupiti.»

«Če ji je prav tisto v prahu iz paketa ameriškega Rdečega križa.»

«Imenitno!»

A zdaj je čas, da preneha z otročarijami, si misli, in tudi njegov pogled ji pravi tako, ker zdaj je snela površnik in stoji pred njim v tailleurju, ki tesno oblikuje njeno telo. Nekaj detinsko nerodnega je v načinu, kako se to usloči v objem. Ko da ni še vajeno dotika moških bokov, a ta okornost ni znamenje plahosti, ampak še neznana komponenta njene narave, kakor docela novo presenečenje.

Potem se je oglasila mačka in je skrajšala poljub.

«Najprej moram potolažiti njo.»

Nejevoljen je, da je zaradi mačke pretrgala objem, a ne more kaj, da se ne bi nasmehnil.

«Jaz ji pripravim menažo.»

Natresel je bele moke v kozarec, nalil nanjo tople vode in sedel na rob postelje.

«Naj denem še sladkorja zraven?»

«Misliš?» Vzdignila je glavo iznad kovčka.

Potem je mače srebalo ameriški prah, raztopljen na topli vodi iz hotelske pipe, in Arlette je bila srečna.

«Zdaj lezi in me ne glej,» je rekla.

In je legel in podprl glavo z dlanjo. Opazoval je okno. Da ni železnih palic spodaj, bi bila skoraj steklena vrata. Najbrž so nekoč bila. Voda pa štropota in kliče v spomin njeno sobo v paviljonu za bolničarke.

«Pri tebi naju obkroža domačnost znanih predmetov,» je rekel. «A tu je ozračje samosvoje in neodvisno.»

«Pa še razgled na strehe in na mansardna okna.»

«Mislil sem na Baudelairovo pesem. Ušli so mi naslov in stihi, vem samo, da se mu zdijo, ko jih gleda z mansarde, zvoniki kakor jambori.»

Tedaj so njene besede preglasile tekočo vodo.

Et quand viendra l'hiver aux neiges monotones,
Je fermerai partout portières et volets
Pour batir dans la nuit mes féeriques palais.
Alors je rêverai des horizons bleuâtres,
Des jardins, des jets d'eau pleurant dans les albâtres,
Des baisers, des oiseaux chantant soir et matin,
Et tout ce que Idylle a de plus enfantin.

«Zavidam ti.»

«Ko sem bila knjižničarka, sem se naučila. Saj sem ti pravila.»

Car je serai plongé dans cette volupté,
D'evoquer le Printemps avec ma volenté,
De tirer un soleil de mon coeur, et de faire
De mes pensers brûlants une tiède atmosphère.

«Vse to je precej tebi podobno.»

«Ni čudovito?»

«Nekoč so me bolj pretresle njegove grozljive pesmi.»

«Večkrat smo krivični nekemu pesniku; preveč poudarjamo eno njegovo lastnost na škodo drugih.»

Njeni brezpetniki so se približali

«V naglici sem pozabila pižamo.» In njen glas ima odtenek poredne zadrege.

On pa si želi njene bližine, a mu je obenem ne ostane ločena, zaželjena pred njim. Ker je vsa po mehkih oblinah in vijugi v kolku, a tudi pravkar zdrgnjeno kožo, skoraj deška v kolenih čeh, tako da se njen dekliški mik pričenja s vitkih stegen h gladki, previsni trebušni steni. resnična in zdajle pričakana, a spet vzeta iz sveta kastimi obrisi, alabastrom, vodometi in vsem idiličnim ozračjem, ki ga slika pesnik. Nič v škega hotela, nič v določenem, nepesniškem podnebju, ampak komaj izšla iz morja. In ko leže mu in kakor iz spomina občuti ob sebi dotik nih plasti, mu je, da bi varoval njeno izvirnost ko spremembo.

«Zdaj bi ga moral spet vzeti v roke,» je rekla.

«Koga?»

«Baudelaira vendar.» In se je nasmehnila. «Nisva vorila o njem? Tisti opis obešenca in trupla brez na primer.»

«Vendar bi nas danes takšno pripovedovanje treslo več.»

«Prebogato je, preživo, ne?»

«Naša sedanja groza je bolj zavest velike kakor določena podoba uničenja.»

In ko bo zima prinesla monotoni sneg,
Bom zapahnil vsa vrata in vse oknice,
Da bi v noči zidal svoj čarobni grad.
Tedaj bom sanjal o modrikastih obzorjih,
O vrtovih, o vodometih, jokajočih v alabastr
O poljubih, o petju ptičev zjutraj in zvečer,
Pa o vsem, kar je najbolj otroškega v Idilah

Kajti ves bom potopljen v ti slasti,
Da prebujam s svojo voljo pomlad,
Da si jemljem sonce iz srca in da mi moja
vroča misel greje ozračje.

Se nadalju